

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา

วิทยาลัยราชพฤกษ์

The Participation of Students in Quality Assurance of Student Affairs,
Ratchaphruek College

โดย

อาภรณ์ อินฟ้าแสง

เกียรติพงษ์ พันชนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2554

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา

วิทยาลัยราชพฤกษ์

The Participation of Students in Quality Assurance of Student Affairs,

Ratchaphruek College

โดย

อาภรณ์ อินฟ้าแสง

เกียรติพงษ์ พันชนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2554

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ 2556

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา
วิทยาลัยราชพฤกษ์ ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.อนาวุฒิ ชูทรัพย์ อธิการบดี และ อาจารย์สันธยา คารารัตน์
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร วิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่ได้ให้โอกาสและทุนสนับสนุนในการทำวิจัย ขอ
กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พณานานนท์ ที่ให้ความช่วยเหลือ คำแนะนำใน
การทำวิจัย

สุดท้าย ขอขอบคุณนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะ
นิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ ทุกท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามอันมี
ค่า เพื่อประโยชน์ในการนำข้อค้นพบของการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานฝ่าย
กิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นางสาวอรณีน อินฟ้าแสง
นายเกียรติพงษ์ พันชนะ

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

Research Title : The Participation of Students in Quality Assurance of Student Affairs,Ratchaphruek College

Researcher : Miss ArpornraneeInfahsaeng
Mr. KiatphongPhanchana

Year: 2011

Abstract

The purpose of this study was to 1) To studied The Participation of Students in Quality Assurance of Student Affairs,Ratchaphruek College2)To compared variety of participations in quality insurance activities by gender, year of study and study group.

Questionnaires were distributed to a sampling of 2,903 students that specified example group from Kreji and Morgan Table and got sampling group 341 students by used Stratified Random Sampling by faculty and year of study. The data were conducted with Statistical analysis of the following, frequency, centile, mean, standard deviation and t-test ,One-way ANOVA.

The results shown that most samples were female with 58.40 percents, 26.10 of the first and second year student,67.70percentage study in business faculty and 39.30 percentage study in regular period.

The overall study found that the participation of quality insurance circle (PDCA) was in a medium level. The hierarchy from maximum to minimum level was participation of attending activities, the participation of following plan, the participation of improvement, the participation of performance appraisal and the participation of planning.

As consideration of each side found that most students participate in attending activities in term of cultural and arts, the participation of following plan in term of encouraging and supporting about happy workplace,the participation of improvement in term of activities improvement, the participations of performance appraisal in term of data analysis and participating in audit, the participation of planning in terms of data analysis before working.

The comparative of students participation in Quality Assurance of Student Affairs were distributed by gender found that most of male were participated more than Female. By year of study found that students in fourth years were participated more than first, second or third year. By study group found that normal class students were participated more than night class students.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง ซ	
สารบัญภาพ ญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.4 สมมติฐานในการวิจัย	5
1.5 ประโยชน์ของงานวิจัย กรอบแนวคิด	5
1.6 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 โครงสร้างงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์	8
2.2 แนวความคิดการบริหารงานกิจการนักศึกษา	21
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	31
2.4 การประกันคุณภาพ	40
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	55
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	56
3.3 วิธีการเก็บข้อมูล	58
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

หน้า	
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอน	62
วงจรคุณภาพ PDCA	
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ	68
PDCA จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา	
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
5.1 สรุปผลการวิจัย	77
5.2 การอภิปรายผล	79
5. 3 ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	88
แบบสอบถาม	90

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 3.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะและชั้นปี	56
ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่น	57
ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา	61
ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะศึกษา	61
ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มการเรียนที่ศึกษา	62
ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA	62
ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)	63
ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do)	64
ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล (Check)	65
ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act)	66
ตารางที่ 4.10 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	67
ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามเพศ	69
ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา	70
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีส่วนร่วมของนักศึกษาใน ขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา	71
ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่	72
ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่	73

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
แผนภาพที่ 2.1 แสดงโครงสร้างฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์	9
แผนภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการขอผ่อนผันการคัดเลือกทหารกองเกินเข้าเป็นทหารกองประจำการ งานวินัยนักศึกษาและการทหาร ส่วนกิจการนักศึกษา	13
แผนภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการขอเข้าร่วมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา	16
แผนภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระบบครบวงจรแบบ PDCA	45

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการแข่งขันเรื่องของคุณภาพโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของคนในทุกระดับชั้นจึงเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาที่ถือว่าเป็นการศึกษาในระดับสุดท้ายของกระบวนการศึกษาก่อนที่สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารการศึกษาให้มีความครอบคลุมทุกด้าน โดยเฉพาะตามบริบทของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สกอ.

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 2545) ให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันภายนอก โดยให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก โดยให้สถาบันการศึกษาเตรียมเอกสารเพื่อรองรับการประเมินในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์มาตรฐาน และงานกิจการนักศึกษาเป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกระบุไว้ในระบบการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา และองค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ และระบบการประกันภายนอก (คู่มือการประกัน คุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. 2553)

ดังนั้นบทบาทของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพด้านพัฒนากิจกรรมนักศึกษา เพื่อเป็นไปตามการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความสำคัญ โดยเฉพาะวงจรคุณภาพ PDCA ได้ถูกกำหนดให้เป็นเครื่องมือในการบริหารกิจกรรม โดยนักศึกษามีบทบาทที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย การให้ความร่วมมือ การรับรู้ ติดตาม เสนอแนะ นำข้อมูลมาแก้ไขปรับปรุง สนับสนุนให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันดำเนินการไปได้ นักศึกษาจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันให้เป็นไปตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งขั้นตอนต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องให้นักศึกษามีส่วนร่วม ประกอบด้วยขั้นตอนในการวางแผน ขั้นตอน

ในการปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนในการตรวจสอบ และสุดท้ายขั้นตอนดำเนินการให้เหมาะสม
ขั้นตอนต่างๆของวงจรคุณภาพ PDCA ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาจำเป็นต้องให้นักศึกษามีส่วน
ร่วมทุกขั้นตอนเพื่อให้คุณภาพของการบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นไปตามบริบทของการ
ประกันคุณภาพการศึกษา

บริบทของวิทยาลัยราชพฤกษ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของกิจการนักศึกษา
ตามตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับวิทยาลัยราชพฤกษ์มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับกลไกการ
ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะ
ตามวัตถุประสงค์วิทยาลัยราชพฤกษ์ ในเรื่องเกี่ยวกับการบริการให้คำแนะนำ การศึกษาด้าน
วิชาการ และการใช้ชีวิต รวมถึงการบริการด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาปัจจุบัน
และศิษย์เก่า แหล่งทุน การจัดหาทุนการอาชีพ

บริบทของวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนานักศึกษา โดยวิทยาลัยมี
บทบาทหน้าที่เสริมสร้างพัฒนาสติปัญญาสอดคล้องกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้าน
ประกอบด้วย คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ
ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลข เพื่อให้บัณฑิตเป็นที่ยอมรับของนายจ้าง และอยู่ในสังคมได้อย่างมี
ความสุข

วิทยาลัยราชพฤกษ์ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของวิทยาลัยไว้ 9 ประการ
กล่าวคือ (คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา, ปี 2554)

Smart หมายถึง บัณฑิตมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ มีทักษะ ทางวิชาการ วิชาชีพ และเทคโนโลยี
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย และแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์
3. เป็นผู้มีความประพฤติดี มีความสง่างาม มีศักดิ์ศรี รักษาเกียรติภูมิของวิทยาลัย

Active หมายถึง บัณฑิตมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. บัณฑิตเป็นผู้ที่มีความขยัน กระตือรือร้น แคล่วคล่องว่องไว
2. เป็นผู้มีความใฝ่รู้ ใฝ่เรียน หมั่นพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ความ
เป็นเลิศอยู่เสมอ

3. เป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ เสียสละ รับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม

Fun หมายถึง บัณฑิตมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. เป็นผู้มีความสุขกาย สุขภาพจิตที่ดี
2. เป็นผู้ที่มีทักษะชีวิต สามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. เป็นผู้ที่มีความสุขกับการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของบัณฑิตไทยอุดมคติไทยที่พึงประสงค์ (นโยบายการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย, 2554) ประกอบด้วย

1. ด้านความรู้

1.1 การเป็นผู้มีหลักคิดทางวิชาการในศาสตร์ที่ตนศึกษา และสามารถเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2 ความสามารถในการหาความรู้เพิ่มเติม มีนิสัยใฝ่รู้

1.3 มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ให้เหมาะสมกับบริบททางสังคม

1.4 มีความเท่าทันกับความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าในศาสตร์ที่ตนศึกษา

2. ด้านทักษะ

2.1 มีคุณลักษณะความเป็นนักคิด มีกระบวนการคิด มีวิจารณญาณ มีมุมมองเชิงบวก และเชิงสร้างสรรค์ มีการตีค่า และใช้ข้อมูลอย่างสมเหตุสมผล สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การคิดเชิงสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา (creative thinking and problem solving)

2.2 มีทักษะการใช้ชีวิต และประกอบอาชีพ ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางกระแสโฆษณาชวนเชื่อ สามารถใช้วิจารณญาณต่อข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ ตลอดจนมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีในสภาวะการเปลี่ยนแปลง (Life & career skills)

2.3 มีทักษะการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ (Learning and innovative skills)

2.4 มีทักษะในการสืบหาข้อมูล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ (information, communication, media and technology skills)

2.5 การสื่อสาร การสืบหาข้อมูล และการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ (communication, information and literacy)

2.6 การบริหารจัดการ และการเป็นผู้ประกอบการ

2.7 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำงานกับคนที่ต่างความคิด หรือต่างวัฒนธรรมได้ มีทักษะในการจัดการความขัดแย้ง และมีทักษะการทำงานเป็นทีม สร้างความร่วมมือระหว่างทำงานได้

2.8 มีทักษะการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำความเปลี่ยนแปลง

3. ด้านบุคลิกอุปนิสัย

3.1 คุณลักษณะด้านความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนความเป็นพลเมืองดีของภูมิภาคและของโลก มีค่านิยมที่ถูกต้องทั้งด้านสังคม และมนุษยธรรม

3.2 มีความเข้าใจในวัฒนธรรมข้ามชาติ (cross-cultural understanding) เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่ไร้พรมแดนมีความเข้าใจคนอื่น เข้าใจสังคม ชุมชน วัฒนธรรมอื่นได้ เห็นคุณค่าในความแตกต่าง มีความเคารพในความแตกต่าง และความหลากหลาย

3.3 เป็นผู้ที่มีการจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามอยู่ในพื้นฐานของจิตใจ เช่น การมีจิตอาสา การมีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต

ในปีการศึกษา 2553 และ 2554 นักศึกษาได้เข้าร่วมโครงการอบรมการให้ความรู้ประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งจัดโดยฝ่ายกิจการนักศึกษา และคณะสาขาต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาได้รับความรู้การประกันคุณภาพการศึกษา และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินการจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน PDCA ซึ่งจากการตรวจประกันคุณภาพการศึกษาของปีการศึกษา 2553 นั้นพบว่า มีโครงการหรือกิจกรรมเป็นจำนวนน้อยที่นักศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยส่วนมากนักศึกษาจะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น ซึ่งไม่ครบตามขั้นตอน PDCA (แบบรายงานผลการจัดโครงการ/กิจกรรมของทุกคณะ และสาขา ประจำปีการศึกษา 2553) ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ทั้งนี้เพื่อให้การประกันคุณภาพ งานกิจการนักศึกษาเป็นไปตามระบบและกลไกการประกันคุณภาพ และ เพื่อเป็นการเพิ่มการพัฒนา สักยภาพของ นักศึกษาอย่างทั่วถึง

1.2 คำถามการวิจัย

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีลักษณะอย่างไร
2. นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มการเรียนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาแตกต่างกันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มการเรียนรู้

1.4 สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีกลุ่มการเรียนรู้ต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่แตกต่างกัน

1.5 ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เพื่อให้ฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย หรือแผนงานของฝ่ายกิจการนักศึกษา
2. เพื่อนำไปวางแผนโครงการ/กิจกรรม เพื่อให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการศึกษามากขึ้น

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มการเรียนรู้ ตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา ได้แก่ 1) P การวางแผน 2) D ปฏิบัติ 3) C ตรวจสอบ 4) A ปรับปรุงและดำเนินการให้เหมาะสม

ขอบเขตด้านประชากร การกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,903 คน (งานทะเบียนและวัดผล /29 ธันวาคม 2554) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจจ์และมอร์แกน ได้กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 341 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะ และตามชั้นปี โดยการเทียบสัดส่วนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 341 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งสิ้น 12 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2556

ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ วิทยาลัยราชพฤกษ์

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

งานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ หมายถึง งานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา งานพัฒนาทักษะความสามารถและกิจกรรม และงานพัฒนาระบบสวัสดิการและบริการนักศึกษา

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา หมายถึง นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุงและดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาอย่างเหมาะสม

ลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่วางแผน ปฏิบัติตามขั้นตอน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข

วงจรคุณภาพ PDCA หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการประเมินเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา

P = Plan คือ การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น

D = Do คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมี ความต่อเนื่อง

C = Check คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามี ปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด

A = Action คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับ แนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถาบันศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

กลุ่มการเรียนรู้ หมายถึง กลุ่มการเรียนรู้รอบปกติ เรียนวันอังคาร -เสาร์ เวลา 9.00-16.00 น.
กลุ่มการเรียนรู้รอบค่ำ เรียนวันอังคาร-เสาร์ เวลา 18.00-21.00 น. และกลุ่มการเรียนรู้รอบเสาร์ -อาทิตย์
เรียนวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 9.00-18.00 น.

บทที่ 2

วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 โครงสร้างงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ประวัติความเป็นมาของฝ่ายกิจการนักศึกษา

ผู้บริหารงานของฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ได้แก่ อาจารย์ พิเชฐ ตั้งสง ไพบูลย์ รศ.ดร.วิรัช วรรณรัตน์ ดร.อนาวดี ชูทรัพย์ และในปี พ.ศ. 2551 – ปัจจุบัน อาจารย์เกียรติพงษ์ พันชนะ เป็นผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา อาจารย์จักรกฤษณ์ สุขสมทิพย์ เป็นหัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา อาจารย์พิทักษ์ ลีนาลาด เป็นหัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาทักษะความสามารถและกิจกรรม อาจารย์กรณีย์พัฒน์ อัมประเสริฐ เป็นหัวหน้างานระบบสวัสดิการและบริการนักศึกษา (คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2554)

ปรัชญา

มุ่งผลิตนักศึกษาที่พร้อมด้วยพลังปัญญา คุณภาพ คุณธรรม

ปณิธาน

1. สร้างนักศึกษาที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ดำรงรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณในวิชาชีพและศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทย
2. สร้างบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพดีและมีความประพฤติเหมาะสมตามกาลเทศะ
3. สร้างบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบและมีภาวะความเป็นผู้นำ

วิสัยทัศน์

ศึกษาดี วินัยเด่น เน้นคุณธรรม กิจกรรมสร้างสรรค์ มุ่งมั่นพัฒนา นำหน้าสู่สังคม

พันธกิจ

1. ดำเนินกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอน
2. จัดระเบียบนักศึกษาและจัดสวัสดิการด้านต่างๆ ให้แก่นักศึกษาตามความเหมาะสม
3. สนับสนุนทุนการศึกษาและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติงานอยู่ในกรอบวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของไทย ตลอดจนจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

2. มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม
3. มีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
4. เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์วิถีชีวิตประชาธิปไตย

แผนภาพที่ 2.1 โครงสร้างฝ่ายกิจการนักศึกษา

ที่มา : คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2554

การบริหารงานฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์

1. งานธุรการและการประมวลผล

งานธุรการและประเมินผล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการโต้ตอบหนังสือของหน่วยงาน การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ การประสานงานกับหน่วยงานภายใน -ภายนอกวิทยาลัย และงานให้บริการแก่นักศึกษาของวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 หน้าที่และความรับผิดชอบ ได้แก่ งานสารบรรณ โต้ตอบหนังสือ งานเบิกจ่ายวัสดุ ครุภัณฑ์ งานข้อมูลบุคลากรของหน่วยงาน งานประชาสัมพันธ์ งานดูแลประสานงานการใช้ห้องประชุม การใช้อาคารกิจการนักศึกษา และการประสานงานหน่วยงานต่าง ๆ ในวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกวิทยาลัย

1.2 การให้บริการแก่นักศึกษา ได้แก่

1.2.1 การรับส่งออกหนังสือ บันทึกข้อความ ทำหน้าที่ติดตามการรับ -ส่งเอกสาร หนังสือบันทึกข้อความของคณะกรรมการนักศึกษาและชมรมต่างๆ ในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายนอกและภายในวิทยาลัย

1.2.2 การเบิกจ่ายวัสดุสำนักงานจากส่วนพัสดุ เพื่อมอบให้งานกิจกรรมนักศึกษา นำไปใช้งาน โครงการของกรรมการนักศึกษาและชมรมต่างๆ

1.2.3 ดูแลการประชาสัมพันธ์กิจกรรมฝ่ายกิจการนักศึกษาและดูแลเผยแพร่ข้อมูลของฝ่ายกิจการนักศึกษา

1.2.4 การขอใช้ห้องประชุมในส่วนกิจการนักศึกษา และชมรมต่างๆ เพื่อใช้ประชุม การดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา

2. งานกิจกรรมนักศึกษา

หน้าที่และความรับผิดชอบ วิทยาลัยราชพฤกษ์ถือว่ากิจกรรมนักศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการเพิ่มพูนประสบการณ์ที่มีค่า ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพและค่านิยมของนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์มีนโยบายส่งเสริมนักศึกษาให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการบริหารงาน การรับผิดชอบตนเองและการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย วิทยาลัยจึงส่งเสริมในรูปของชมรม มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรม มีกิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีสิ่งแวดล้อม กิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งคณะกรรมการนักศึกษาและชมรมได้จัดตั้งแล้วดังนี้ (คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2554)

2.1 กิจกรรมด้านวิชาการ

- ชมรมคอมพิวเตอร์
- ชมรมแอนิเมชันกราฟฟิก

2.2 กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

- ชมรมดนตรีไทย
- ชมรมดนตรีสากล
- ชมรมศิลปะการแสดง
- ชมรมศิลปะการถ่ายภาพ
- ชมรมท่องเที่ยว

2.3 กิจกรรมกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ

- ชมรมกีฬาฟุตบอล
- ชมรมกีฬาบาสเกตบอล
- ชมรมกีฬาเบตอง
- ชมรมกีฬาฟุตซอล
- กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพนักศึกษาและรณรงค์รักษาสุขภาพ
- กิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

2.4 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรักษาสีงแวดล้อม

- ชมรมค่ายอาสาพัฒนาชนบท
- ค่ายคุณธรรมนำชีวิตพอเพียง
- ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ชมรมเชิษฐ์และเชิษฐ์ลีดเดอร์
- ชมรมศาสนาพุทธ
- ชมรมศาสนาอิสลาม

3. งานวินัยนักศึกษาและการทหาร

3.1 งานวินัยนักศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบ

3.1.1 พิจารณาระเบียบข้อบังคับว่าด้วยวินัยและการแต่งกายของนักศึกษา

3.1.2 ให้คำแนะนำและชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจระเบียบข้อบังคับสำหรับนักศึกษาเพื่อ

ปฏิบัติได้ถูกต้อง

3.1.3 กำกับติดตามการปฏิบัติตามข้อปฏิบัติของนักศึกษา

3.1.4 จัดทำโครงการ ขออนุมัติงบประมาณในกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมกีฬา

3.1.5 ส่งเสริมให้กรรมการนักศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม กิจกรรม
นันทนาการ กิจกรรมกีฬา

3.1.6 ประสานงานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา และการกีฬาแห่งประเทศไทย

3.1.7 ประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่นักศึกษาที่มีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายบ้านเมือง
โดยประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.2 งานการทหาร หน้าที่และความรับผิดชอบ

ให้บริการแก่นักศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการขอผ่อนผันทางทหาร
ขั้นตอนการขอผ่อนผันฯ ผู้ที่ได้รับหมายเรียกเข้ารับราชการทหารแล้วเมื่อต้องการให้
วิทยาลัยดำเนินการขอผ่อนผันฯ ให้จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.2.1 หลักฐานประกอบคำขอจำตัวขอผ่อนผันฯ มีดังนี้

- 1) กรอกแบบขอคำร้องขอผ่อนผันฯ (ที่ฝ่ายกิจการนักศึกษา)
- 2) สำเนา ศด.9 จำนวน 2 ฉบับ
- 3) สำเนาหมายเรียกเข้ารับราชการทหาร (ศด.35) จำนวน 2 ฉบับ
- 4) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 1 ฉบับ
- 5) สำเนาบัตรประจำตัวนักศึกษา จำนวน 1 ฉบับ
- 6) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน 1 ฉบับ
- 7) สำเนาเอกสารการเปลี่ยนชื่อตัว – สกุล (ถ้ามี) จำนวน 2 ฉบับ

3.2.2 การยื่นคำร้อง

1) ให้ยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานตามข้อ 1 ที่งานวินัยนักศึกษาและการทหาร ส่วน
กิจการนักศึกษา

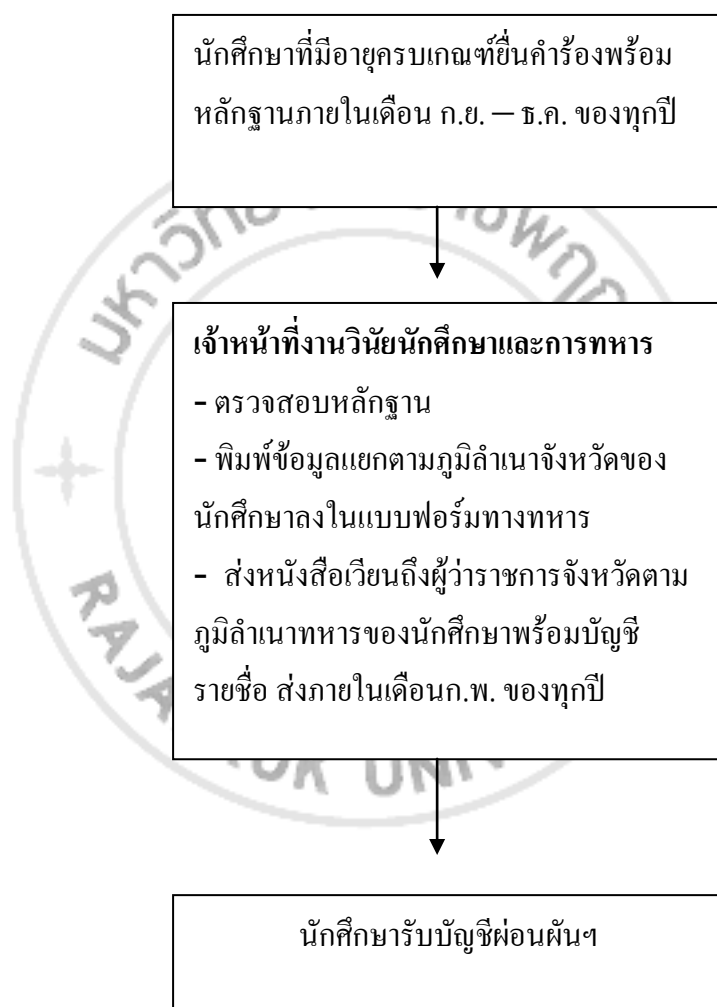
2) ให้ยื่นในระหว่างเดือนกันยายน ถึง เดือนธันวาคม ของทุกปี หากพ้นกำหนดนี้
วิทยาลัยไม่สามารถดำเนินการให้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัยต้องส่งเรื่องการขอผ่อนผันไปภูมิลำเนา
ทหารของนักศึกษาไม่น้อยกว่า 60 วัน ก่อนการตรวจเลือก

3.3.3 ระยะเวลาการผ่อนผันฯ และการยกเลิกการขอผ่อนผันฯ

1) นักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาหลังจากทำเรื่องผ่อนผันฯ แล้วจะได้รับสิทธิ
การผ่อนผันฯ จนกว่าจะหมดสภาพการเป็นนักศึกษาในทุกกรณี โดยไม่ต้องยื่นเรื่องขอผ่อนผันใหม่

แต่ต้องไปแสดงตนในวันตรวจเลือกทุกปี มิฉะนั้นจะถือว่าหลีกเลี่ยงการตรวจเลือกฯ จะมีความผิดตามกฎหมาย

2) การยกเลิกสิทธิการผ่อนผันฯ หลังจากนักศึกษาพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยทุกกรณี วิทยาลัยจะแจ้งรายชื่อไปยังภูมิลำเนาทหารของนักศึกษา เพื่อสัสดีจะได้ยกเลิกสิทธิการผ่อนผันฯ ต่อไป (กรณีนักศึกษาศึกษาต่อ มีสิทธิขอผ่อนผันฯ ต่อได้จนอายุครบ 26 ปีบริบูรณ์)

แผนภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการขอผ่อนผันการคัดเลือกทหารกองเกินเข้าเป็นทหารกองประจำการ
ที่มา : คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ,2553

4. งานทุนการศึกษา หน้าที่และความรับผิดชอบ

- 4.1 บริหารงานและจัดการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษา
- 4.2 ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานเอกชน และผู้มีจิตศรัทธาในการจัดหาทุนให้นักศึกษา
- 4.3 ประสานงานกับธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขานนทบุรี เกี่ยวกับกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 4.4 ประสานงานกับหน่วยงานวินัยนักศึกษาและการทหาร งานบริการและงานพัฒนานักศึกษาหอพัก
- 4.5 ดำเนินการรับสมัครและพิจารณาทุนการศึกษา
- 4.6 ดำเนินการจัดทำสรุปรุบทุนวิทยาลัยราชพฤกษ์ ทุนนักกีฬา ทุน ดร.กมล ชูทรัพย์ และทุนอื่นๆ
- 4.7 เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกและจัดสรรทุนการศึกษา
- 4.8 แจ้งผลการคัดเลือกนักศึกษาที่รับทุนและปฐมนิเทศนักศึกษาที่ได้รับทุน
- 4.9 จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปีของงานทุนนักศึกษา
- 4.10 ติดตามรายงานผลการศึกษานักศึกษาที่ได้รับทุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

หลักเกณฑ์การให้กู้ยืมเงินของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

หลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน ตาม “ประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา” เรื่อง “หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และคุณสมบัติของผู้กู้ยืมเงิน พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2546 นักเรียน/นักศึกษา ผู้มีสิทธิ์ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนฯ ผู้กู้ยืมรายใหม่ และรายเก่า (ต่อเนื่อง) นอกจากเป็นผู้มี “สัญชาติไทย” แล้วจะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์และคุณสมบัติดังต่อไปนี้

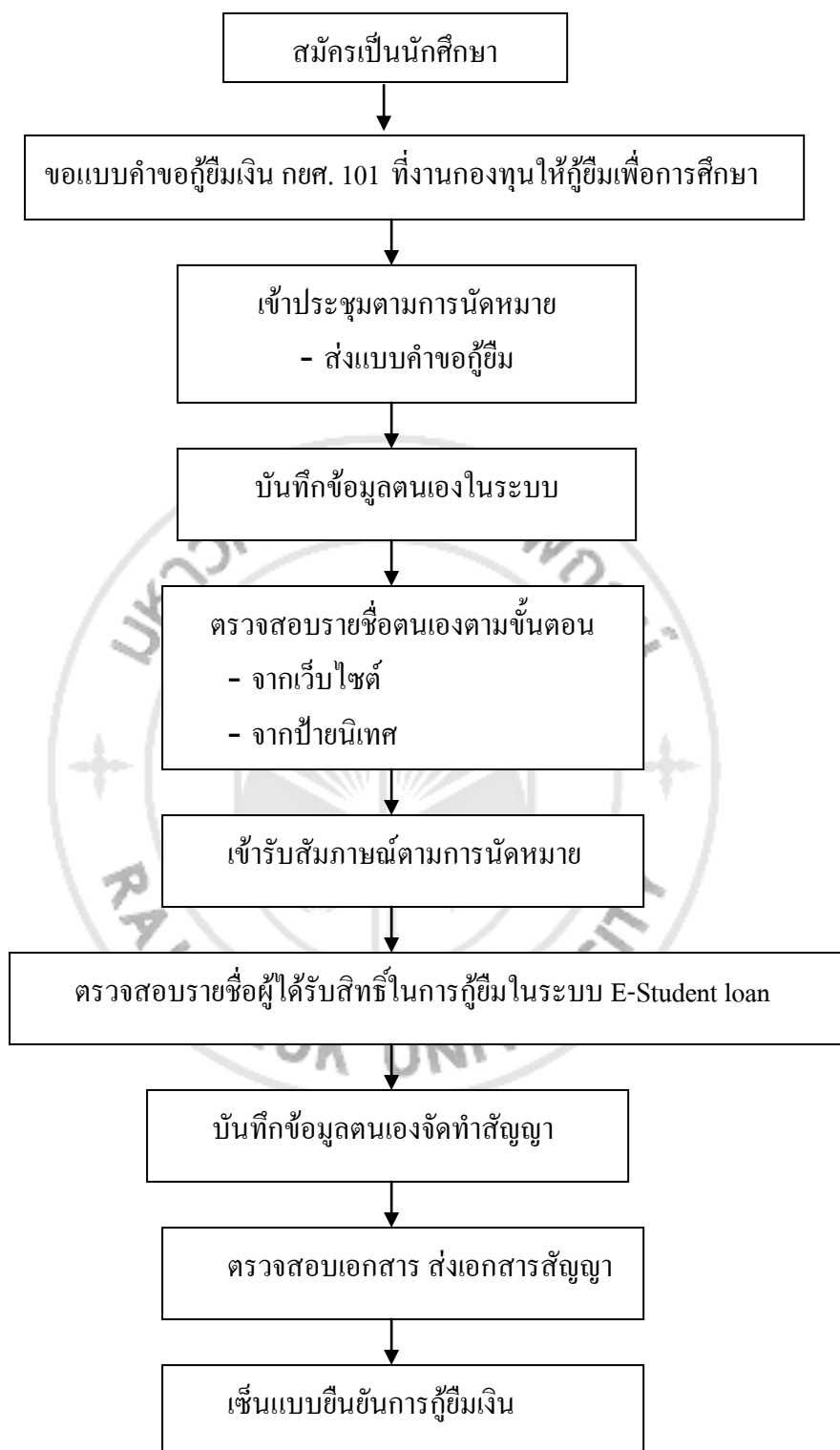
1. เป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ หมายความว่า มีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 200,000 บาท ต่อปี (ยกเว้นผู้ขอกู้ยืมรายเก่าตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 ขึ้นไปจะต้องมีรายได้ต่อครอบครัวไม่เกิน 300,000 บาทต่อปี) รายได้ต่อครอบครัวดังกล่าวพิจารณาตามหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของบิดาและมารดา ในกรณีที่บิดามารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง

2) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของผู้ปกครอง ในกรณีที่ผู้ใช้อำนาจปกครองไม่ใช่บิดา มารดา

3) รายได้รวมของนักเรียน/นักศึกษา ผู้ขอกู้ยืมรวมกับรายได้ของกลุ่มสมรส ในกรณีที่ผู้ขอกู้ยืมได้ทำการสมรสแล้ว

2. เป็นผู้ที่มีการเรียนดีหรือผ่านเกณฑ์การวัดหรือประเมินผลของสถาบันการศึกษา
 3. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ไม่ฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาชั้นร้ายแรง หรือไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย เช่น หมกมุ่นในการพนัน เสพยาเสพติดให้โทษ ดื่มสุราเป็นอาเจิน หรือเที่ยวเตร่ในสถานบันเทิงเรีงมย์เป็นอาเจิน เป็นต้น
 4. เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบหรือประกาศการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในโรงเรียนสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดการควบคุม หรือกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง หรือส่วนราชการอื่นๆ รัฐวิสาหกิจ
 5. ไม่เป็นผู้ทำงานประจำในระหว่างเรียน
 6. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 7. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกหรือพิพาทจนถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 8. ต้องมีอายุในขณะที่กู้ โดยเมื่อนับรวมกับระยะเวลาปลอดหนี้ 2 ปี และระยะเวลาผ่อนชำระอีก 15 ปี รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60 ปี
- สำหรับผู้กู้รายเก่าที่พ้นสภาพจากสถานศึกษาหนึ่งเนื่องจากผลการเรียน เมื่อสมัครเข้าเรียนในสถานศึกษาเดิมหรือสถานศึกษาใหม่ ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าใหม่มีอำนาจในการวินิจฉัยว่าจะกู้ยืมได้หรือไม่ และพิจารณาเป็นรายๆ โดยใช้เกณฑ์เดียวกับผู้กู้รายใหม่ แต่ใช้วงเงินผู้กู้ต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการขอเข้าร่วมกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

ที่มา : คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2553

5. งานแนะแนว หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการด้านต่างๆ แก่นักศึกษา มุ่งพัฒนาและส่งเสริมคุณลักษณะด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมที่พึงประสงค์ รวมถึงป้องกันและช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาในทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น

5.1 ให้บริการงานแนะแนวครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน

1. บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) แนะนำด้านทักษะชีวิตให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. บริการสารสนเทศ (Information Service)
- 3 . บริการแนะแนวการศึกษา (Education Service) โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาได้ข้อมูลที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 4 . บริการด้านจ้างงาน(Job Placement Service) ประสานด้านการจ้างงานนักศึกษาปฏิบัติงานภายในหน่วยงานของวิทยาลัยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยมีการจัดบริการเป็นประจำทุกภาคการศึกษา
5. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งบรรยาย อบรม ศึกษาดูงาน จัดนิทรรศการ แจกเอกสาร โดยร่วมกับองค์กรภายนอกและหน่วยงานภายในวิทยาลัย การแนะแนวอาชีพ ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงานมีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามถนัดความสนใจ
- 5.2 ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้สอดคล้องกับบริการแนะแนว
- 5.3 จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี
- 5.4 จัดทำสรุปและรายงานผลการจัดทำกิจกรรมต่างๆ

6. งานอนามัย หน้าที่และความรับผิดชอบ

วิทยาลัยได้จัดตั้งสถานพยาบาลขึ้นภายในอาคารเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา อาคารเรียนรวม เพื่อให้บริการด้านตรวจรักษา และส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา เจ้าหน้าที่พนักงาน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมทั้งตรวจสุขภาพประจำปีแก่นักศึกษา คณาจารย์เจ้าหน้าที่

การให้บริการต่างๆ ของงานอนามัย

1. ให้บริการพยาบาลและตรวจรักษานักศึกษาหรือพนักงานที่เจ็บป่วยที่สถานพยาบาลทุกวันทำการ เวลา 8.30-16.30 น.
2. ให้บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป
3. ดูแลนักศึกษา อาจารย์และพนักงานที่เจ็บป่วย ที่จำเป็นต้องสังเกตอาการใกล้ชิด

4. จัดส่งนักศึกษา อาจารย์พนักงานที่เจ็บป่วยต้องรักษาต่อในกรณีเร่งด่วนที่โรงพยาบาล
5. ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการควบคุมการระบาดของโรค และการรณรงค์ต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักศึกษา
6. ให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับโรคต่างๆ เช่น จัดบรรยายพิเศษ จัดบอร์ด ทำแผ่นพับ ฉายวิดีโอและอื่นๆ
7. ประสานงานกับสำนักงานเหล่ากาชาด โรงพยาบาลนนทบุรีเพื่อรับบริจาคโลหิต

การประกันอุบัติเหตุหมู่

เมื่อนักศึกษาเข้ารับการรักษาที่คลินิก หรือ โรงพยาบาลเนื่องจากอุบัติเหตุ หรือต้องนอนรักษาที่โรงพยาบาลเกิน 6 ชั่วโมงขึ้นไป สามารถใช้บัตรที่บริษัทประกันออกให้ในวงเงินและสถานพยาบาลที่กำหนดได้ ตามเงื่อนไขของกรมธรรม์ กรณีประสบอุบัติเหตุถึงแก่กรรมหรือสูญเสียอวัยวะบางส่วนที่สำคัญของร่างกาย รวมทั้งการทุพพลภาพทั้งหมดอย่างถาวร ให้ความคุ้มครองตลอด 24 ชั่วโมง ในกรณีที่นักศึกษาพ้นสภาพ หรือลาออกจากการเป็นนักศึกษา การประกันภัยหมู่ ดังกล่าวจะไม่คุ้มครอง

ขั้นตอนในการขอเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลคืน

- นักศึกษาสามารถเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลคืนได้ภายใน 180 วัน หลังจากรักษา
1. ขอใบรับรองแพทย์และใบเสร็จรับเงินจากทางโรงพยาบาลทุกครั้ง
2. กรอกแบบฟอร์มหนังสือเรียกร้องเงินค่าทดแทนประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล พร้อมแนบลำเนาบัตรนักศึกษา ใบรับรองแพทย์ (ฉบับจริง) ใบเสร็จรับเงิน (ฉบับจริง)
3. วิทยาลัยนำเอกสารส่งบริษัท
4. นักศึกษารับเงินค่าทดแทนประกันอุบัติเหตุที่งานประกันอุบัติเหตุหมู่ ฝ่ายกิจการนักศึกษา

7. งานบริการกีฬา

หน่วยจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพและนันทนาการ
หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดการแข่งขันกีฬภายในและภายนอกวิทยาลัย
2. ติดต่อประสานงานจัดการแข่งขันกีฬาให้กับหน่วยงานภายนอก ของรัฐ เอกชน โรงงาน อุตสาหกรรม เข้ามาจัดที่วิทยาลัย
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมกีฬาและนันทนาการทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัย
4. จัดกิจกรรม โครงการส่งเสริมกีฬาเชื่อมสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก
5. จัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ด้านกีฬภายในเพื่อสุขภาพ

6. บริการโครงการกีฬาเพื่อสุขภาพของวิทยาลัย

8. งานกีฬาเพื่อการแข่งขัน

หน่วยงานกีฬาเพื่อการแข่งขัน หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. การเข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งรอบคัดเลือกและรอบมหกรรม
2. รับสมัครและประกาศคัดเลือกตัวนักกีฬา เพื่อเป็นตัวแทนวิทยาลัย
3. ติดต่อประสานงานผู้รับผิดชอบ กำกับดูแลแต่ละชนิดกีฬา เช่น ผู้จัดการทีม ผู้ฝึกสอน ผู้ฝึกสอนพิเศษ เป็นต้น
4. ประกาศ แต่งตั้งนักกีฬา และผู้รับผิดชอบกำกับดูแลแต่ละชนิดกีฬา เข้าร่วมแข่งขันกีฬาในนามตัวแทนสถาบัน
5. จัดสวัสดิการให้กับนักกีฬาทั้งด้านวิชาการและด้านกีฬา
6. จัดทำงบประมาณและสวัสดิการต่างๆ ในการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาในนามตัวแทนวิทยาลัย
7. ประสานงานและดำเนินการจัดทำหลักฐานนักกีฬา เพื่อเข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ติดต่อประสานงานในการนำคณะนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ทั้งรอบคัดเลือกและรอบมหกรรม
8. เข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย รอบคัดเลือกและรอบมหกรรม
9. สรุปและประเมินผลการเข้าร่วมกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

9. งานพัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์กีฬา

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ควบคุมดูแลพัสดุ-ครุภัณฑ์
2. ทำบัญชี การรับ-จ่ายครุภัณฑ์
3. บริการให้ยืมอุปกรณ์และครุภัณฑ์กีฬาในการฝึกซ้อมนักกีฬาตัวแทนวิทยาลัย
4. จัดให้บริการยืมอุปกรณ์และครุภัณฑ์กีฬาสำหรับการจัดกิจกรรมของนักศึกษาและบุคลากร
5. พิจารณาการขอเบิก-ยืมอุปกรณ์และครุภัณฑ์กีฬาต่างๆ
6. ดูแลเปลี่ยนอุปกรณ์สนามกีฬานิตยต่างๆ เช่น ตาข่ายฟุตบอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ บาสเกตบอล เป็นต้น
7. จัดเตรียมอุปกรณ์และครุภัณฑ์กีฬาสำหรับการจัดกิจกรรมหรือแข่งขัน

10. งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วิทยาลัยราชพฤกษ์มีการกิจกรรมหลักประการหนึ่งคือ การกิจด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ของชาติและของท้องถิ่น ส่วนกิจการนักศึกษา เป็นผู้ดำเนินและสร้างสรรค์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ นักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมและสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ในภารกิจหลักของวิทยาลัย โดยมีเป้าหมาย คือสามารถสร้างกลุ่มนักศึกษา เพื่อดำเนินและสืบสานกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมกับวิทยาลัย และชุมชนได้ การดำเนินงานของงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนกิจการนักศึกษาสามารถ จำแนกงานออกเป็นภารกิจต่างๆ ดังนี้

1. ภารกิจด้านการสอนและการฝึกซ้อม

รับมอบหมายให้รับผิดชอบการสอนและการฝึกซ้อมทักษะป ุบัติด้านดนตรีและ นาฏศิลป์ให้กับบุคลากร นักศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ทราบถึงการป ุบัติเครื่องดนตรีและ นาฏศิลป์ตามที่ผู้เรียนรู้สนใจและถนัด โดยให้ความรู้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานและพัฒนาการขึ้นไปตาม ความสามารถของผู้เรียน

1.1 ดนตรีไทย

ศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยจัดให้มีการสอนและฝึกซ้อมดนตรีไทย เพื่อจัดตั้งวงดนตรีไทย เช่น วงปี่พาทย์

1.2 นาฏศิลป์

องค์ประกอบงานศิลปวัฒนธรรม มีการสอนและฝึกซ้อมให้กับบุคลากร นักศึกษา ทั้ง ด้านนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์พื้นบ้าน ปัจจุบันด้านนาฏศิลป์ สามารถจัดตั้งกลุ่มนักศึกษาและ บุคลากรที่สามารถแสดงนาฏศิลป์ไทยเพื่อร่วมแสดงในกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก วิทยาลัย ซึ่งเป็นการช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของวิทยาลัยอีกทางหนึ่ง

1.3 ดนตรีสากล

ส่งเสริมให้บุคลากรและนักศึกษามีความสามารถทางด้านดนตรีสากล โดยสนับสนุน ทั้งในส่วนของวัสดุอุปกรณ์ที่ฝึกซ้อม อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตนเองด้านดนตรีสากลอันจะนำไปสู่การใช้เวลาว่าง ให้ เป็นประโยชน์และมีคุณค่า อีกทั้งยังช่วยให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมเพื่อเป็นการผ่อนคลายจากการเรียน

1.4 การขับร้อง

งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษา และสอน การขับร้อง ให้กับนักศึกษา และผู้ที่สนใจด้านการขับร้องทุกประเภท เช่น การร้องเพลงทั่วไป (เพลงไทยลูกกรุง เพลงไทยลูกทุ่ง ฯลฯ) เพื่อใช้ในกิจกรรมทางสังคม

2. บริการห้องฝึกซ้อม

งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้จัดห้องฝึกซ้อมดนตรีไว้ให้บริการสำหรับนักศึกษาและบุคลากร เช่น ห้องซ้อมดนตรีสากล ดนตรีไทย และห้องฝึกขับร้อง ซึ่งนักศึกษาสามารถรวมกลุ่มเพื่อเล่นดนตรีหรือจัดตั้งวงดนตรีสามารถเข้าใช้บริการห้องฝึกซ้อมดนตรีได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีนักศึกษาสนใจในการเล่นดนตรีมากขึ้น

3. การกิจอื่นๆ

นอกจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ประจำแล้วงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมยังต้องปฎิบัติการกิจอื่นๆ เมื่อวิทยาลัยมีกิจกรรมสำคัญๆ หรือเมื่อวิทยาลัยมอบหมาย เช่น

3.1 งานสถาปนาวิทยาลัย

3.2 งานบายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักศึกษาใหม่

3.3 งานพระราชทานปริญญาบัตร

2.2 แนวความคิดการบริหารงานกิจการนักศึกษา

ความหมายของกิจการนักศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2525) ได้ให้ความหมายว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสามารถพิจารณาได้ทั้งในแง่การบริหารและในแง่วิธีการดำเนินงาน พิจารณาในแง่บริหารงานกิจการนักศึกษา คือ หน่วยงานที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา ในแง่วิธีการดำเนินงาน งานกิจการนักศึกษา คือ กระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้จัดเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา และช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านวิชาชีพชั้นสูง สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้ให้ความหมาย งานกิจการนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนามนุษย์ การจัดสภาวะแวดล้อม การพัฒนากิจกรรม การให้สวัสดิการและบริการแก่นักศึกษา งานกิจกรรมนักศึกษา นอกจากจะส่งเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแล้ว ยังมุ่งเน้นพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพิ่มเติมจากสิ่งที่การศึกษาในชั้นเรียนไม่สามารถจัดให้ได้

ทองคูณ หงส์พันธุ์ (2542) ได้กล่าวไว้ว่า งานกิจการนักศึกษา หมายถึง งานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมของนักศึกษา การให้บริการและสวัสดิการของสถาบันแก่นักศึกษา

กรรณิกา พิริยะจิตร (2547) กล่าวว่า งานกิจการนักศึกษา หมายถึง งานต่างๆ ที่กองกิจการนักศึกษา (ฝ่ายกิจการนักศึกษา) จัดบริการเพื่อช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะ มีความพร้อมในการศึกษาและพัฒนาการด้านต่างๆ ให้นักศึกษามีความสมบูรณ์และเกิดผลสำเร็จทางการศึกษา

วิลเลียม ดี โฮป (William D. Hophe, 1968 อ้างถึงใน นวพร สารทประสิทธิ์, 2547) ได้กล่าวว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นโครงการของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยให้นักศึกษาทั้งที่เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มได้มีส่วนร่วมเต็มที่ในเชิงวิชาการ และจัดให้มีสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความใฝ่ฝันของนักศึกษา ความเจริญงอกงามของนักศึกษาในด้านร่างกาย และสติปัญญา อารมณ์และสังคม

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า งานกิจการนักศึกษาคือการดำเนินการและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาและเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีความประพฤติที่ดีงาม รู้จักนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา

เบอร์ดี (Birdie, 1966) สรุปวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อต้องการสร้างตัวตนของนักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในกระบวนการอุดมศึกษา สำหรับสถานศึกษาแต่ละแห่ง
2. เพื่อช่วยให้กระบวนการอุดมศึกษาได้พิจารณาถึงลักษณะความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนสามารถค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตนเองออกมา
3. เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมของสถาบันอุดมศึกษา และเป็นผู้สำเร็จออกมาเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม
4. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศของสถาบันอุดมศึกษา ให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการในการเรียนการสอน
5. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดี มีความพึงพอใจและมีคุณค่าให้กับนักศึกษาในการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

สำเนา ขจรศิลป์ (2539) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของกิจการนักศึกษาในประเทศไทยควรมีดังนี้

1. เพื่อดำเนินกิจกรรมที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา เช่น การปฐมนิเทศนักศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยนักศึกษา การดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องจัดดำเนินการ

2. เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน โดยจัดบริการที่สำคัญ เช่น บริการอาหาร บริการแนะแนว บริการอนามัย การศึกษา และบริการจัดหางาน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยลดหรือขจัดปัญหาต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษา

3. เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา และสังคม เอกลักษณ์ อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนฝึกนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำและเป็นพลเมืองที่ดี

กรรณิกา พิริยะกิจจา (2547) กล่าวถึงความจำเป็นที่สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีหน่วยงาน กิจการนักศึกษาทำหน้าที่จัดบริการต่าง ๆ ช่วยเหลือนักศึกษาแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดความพร้อมในการศึกษา และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพให้เป็นบัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามหลักการที่สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาอีกด้วย และงานกิจการนักศึกษามีวัตถุประสงค์ทั่วไปดังนี้

1. เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการในห้องเรียน และนอกห้องเรียนในการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์

2. เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่นักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาอื่น

3. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ นักศึกษา และผู้บริหารระดับต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ

4. เพื่อส่งเสริมนักศึกษาให้มีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

5. เพื่อให้นักศึกษาได้รู้จักตนเองและสร้างแนวทางแสดงออกซึ่งเป็นเอกลักษณ์บุคคล

สรุปวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา ได้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการศึกษาเล่าเรียน โดยการจัดบริการสวัสดิการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อนักศึกษา

3. เพื่อดำเนินงานประสานงานกับหน่วยงานและคณะต่าง ๆ ในการสนับสนุนงานกิจการนักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

ลักษณะของงานกิจการนักศึกษา

งานกิจการนักศึกษามี 2 ลักษณะงานใหญ่ๆ ดังนี้ (รุ่ง พูลสวัสดิ์, 2530)

1. กิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษา มีอาจารย์ที่ปรึกษา และสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้คอยดูแลและรับผิดชอบ เช่น

1.1 องค์การบริหารนักศึกษา เช่น สโมสร ศภา พรรค ชมรม และกลุ่มต่างๆ

1.2 กิจกรรมต่างๆ เช่น การกีฬา นันทนาการ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี บำเพ็ญประโยชน์ อาสาพัฒนาชนบท นักศึกษาสัมพันธ์ วิชาการ ฯลฯ

2. การบริการนักศึกษา เป็นบริการที่มหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาจัดให้แก่นักศึกษา เพื่อสร้างความพร้อมและสภาพการณ์ที่ดี เพื่อให้นักศึกษาได้ “เรียนรู้” และพัฒนาตนเอง เช่น

2.1 การบริการหอพักที่อยู่อาศัย (สะดวกเพื่ออยู่อาศัย) และเพื่อทบทวนตำรา สะอาดปลอดภัย มีวินัย ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีส่วนในการดำเนินกิจการหอพัก

2.2 ให้บริการทางด้านสุขภาพอนามัยนักศึกษา

2.3 ให้บริการทางด้านให้คำปรึกษา และแนะแนวการครองชีพ และการศึกษา

2.4 ให้บริการทางด้านทุนการศึกษาแก่นักศึกษา

2.5 จัดฝึกอบรมให้นักศึกษาเป็นคนมีวินัย

สำเนา ขจรศิลป์ (2539) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันการศึกษาขนาดใหญ่ ได้แก่มหาวิทยาลัยต่างๆในประเทศไทย ควรมี ดังต่อไปนี้

1.การสรรหาการคัดเลือกและการรับสมัครนักศึกษา(Admission) โดยเฉพาะ โครงการพิเศษ บางโครงการ

2. งานปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ (Orientation)

3. งานทะเบียนและประวัตินักศึกษา (Student Records)

4. งานบริการหอพักและอาหาร (Housing and Food Services)

5. งานกิจกรรมนักศึกษา (Student Activities)

6. บริการอนามัย (Health Services)

7. บริการสอนซ่อมเสริม (Remedical Services)

8. ทุนการศึกษา (Financial Aids)

9. บริการแนะแนว (Guidance Services)

10. บริการจัดหางาน (Placement Services)

11. งานวินัยนักศึกษา (Student Discipline)

12. โปรแกรมช่วยพัฒนานักศึกษา (Programs of Student Development)
13. การวิจัยและการประเมินผลกิจการนักศึกษา (Research and Evaluation in Student Affairs)
14. ศิษย์เก่าสัมพันธ์ (Alumni Relations)
15. บริการนักศึกษาต่างชาติ (Service for Foreign Students)
16. การจัดตั้งอำนวยความสะดวกให้แก่นักศึกษาในด้านต่างๆ เช่น การศึกษาวิชาการ วิชา คณิตศาสตร์ วัฒนธรรม ภาษา และประเพณี เป็นต้น
17. การจัดกิจกรรมหรือการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของฝ่ายกิจการนักศึกษา

โนวส์ (Knowles, 1970 อ้างถึงใน ธานี คงเพชร, 2548) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่งานกิจการนักศึกษาในการที่จะพัฒนานักศึกษาให้มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นคนที่มีสมบูรณ์ทุกด้าน สรุปได้ดังนี้คือ

1. หน้าที่เกี่ยวกับการให้สวัสดิการ (Welfare Function) หมายถึง หน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือรักษาและคุ้มครองในด้านต่างๆ จนนักศึกษาเหล่านั้นเกิดบูรณาการในตนเอง พร้อมทั้งจะเจริญก้าวหน้า ซึ่งงานที่จัดตามหน้าที่นี้ ได้แก่ บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการแนะแนว บริการอาหาร บริการที่ให้ความช่วยเหลือเรื่องการเงิน
2. หน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม (Control Functions) หมายถึง หน้าที่ในการปกครองให้นักศึกษาปฏิบัติตามกฎระเบียบและประเพณีอันดีงามของสถาบัน ได้แก่ การรับนักศึกษาเข้าชั้นเรียน การเก็บระเบียบประวัตินักศึกษา วินัยนักศึกษา ความเป็นอยู่ของนักศึกษา และบริการหอพักนักศึกษา
3. หน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมร่วมหลักสูตร หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร (Co-Curricular Activities Functions) หมายถึง หน้าที่ในด้านความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมร่วมหลักสูตร หรือกิจกรรมภายนอกหลักสูตร ที่มีความเกี่ยวข้องในการที่จะเสริมสร้างให้นักศึกษามีความพร้อมในทุกๆด้าน ได้แก่ การจัดให้มีองค์การนักศึกษา พร้อมทั้งสนับสนุนให้นักศึกษาดำเนินกิจกรรมในด้านกีฬา การเมือง สังคม วัฒนธรรม และบริการชุมชนในรูปแบบต่างๆ

ประดับ นิลพงา (2535) ได้สรุปขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีดังนี้

1. การบริหารงานกิจการนักศึกษาด้านการควบคุม (Control Functions) การกิจด้านนี้เป็นหน้าที่ที่มีอยู่นานแล้ว และสังคมไทยเราก็นับว่าหน้าที่นี้มากเป็นพิเศษ การกิจย่อยของงานด้านการควบคุม ได้แก่

- การจัดทำสำมะโนโรงเรียน และการทำนายปริมาณนักเรียน
- การรับนักเรียน การแบ่งกลุ่ม และการเลื่อนชั้น

- การทำทะเบียน และรายงานเกี่ยวกับตัวนักเรียน ทั้งทางวิชาการและมีใช้ทางวิชาการ
- หอพักและนักเรียนเดินเรียน
- การปกครอง การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักศึกษาด้านสวัสดิการ (Welfare Functions) การกิจด้านนี้เน้นการให้บริการ และสวัสดิการแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ การกิจย่อยของงานนี้ได้แก่

- การจัดและบริการแนะแนว
- การจัดให้ทุนอุดหนุนการศึกษา
- บริการด้านการทดสอบ (เพื่อการแนะแนว)
- การบริการเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน นิสิต นักศึกษา
- การบริการด้านอาหาร
- การบริการด้านจดหมายและไปรษณีย์
- บริการด้านการเรียนรักษาดินแดน และการผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร
- บริการด้านการรับส่งผู้เรียน
- บริการด้านเกี่ยวกับศิษย์เก่าและอื่นๆ

3. การบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านกิจกรรมร่วมหลักสูตร (Co curriculum Functions) การกิจด้านนี้ ส่วนใหญ่เป็นงานด้านกิจกรรมนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งเป็นงานที่มีแนวคิดเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา การกิจย่อย ได้แก่

- สโมสรนักศึกษา (Student Union)
- สถานนักศึกษา
- การจัดกิจกรรมนักศึกษาหรือกิจกรรมที่นักศึกษาปกครองกัน (Student government)
- กิจกรรมกีฬาและกรีฑา ทั้งภายในสถาบันและระหว่างสถาบัน
- กิจกรรมด้านสังคม และวัฒนธรรม เช่น ชมรมหรือชุมนุมต่างๆ
- ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relations)
- การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

4. การบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านการสอน (Teaching Functions) การกิจด้านนี้นับเป็นภารกิจที่ค่อนข้างใหญ่ แต่ก็ป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญมาก การกิจย่อยได้แก่

- การปฐมนิเทศ (Orientation)
- การสอนซ่อมเสริม (Remedial services)
- การสอนพิเศษ (Tutorial program)

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) กล่าวถึงงานบุคลากรนิสิตว่าเป็นงานด้านงานบริการสวัสดิการ งานควบคุม งานกิจกรรม และงานสอน ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตนิสิตนักศึกษาตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา งานบุคลากรนิสิตนักศึกษาจึงครอบคลุมการแนะแนว การศึกษาต่อการรับสมัคร การลงทะเบียน การปฐมนิเทศ อาจารย์ที่ปรึกษา บริการให้การปรึกษา หน่วยอนามัยหอพัก ทุนการศึกษา การศึกษาวิชาทหาร บริการความสะดวกสบายในการอยู่ และใช้ชีวิตในสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมการกีฬา นันทนาการ ปฐมนิเทศ การจัดหางานให้ทำและการเตรียมความพร้อม เพื่อจะดำรงตนในสังคมอย่างสมบูรณ์เมื่อสำเร็จการศึกษา

จากการศึกษาขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา พบว่า งานของฝ่ายกิจการนักศึกษาจะครอบคลุมงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่นักศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการทั้งหลายที่ได้กล่าวมานั้นจะมีความคล้ายคลึงกัน โดยที่อาจมีส่วนที่แตกต่างกันบ้างในบางหัวข้อ ซึ่งอาจเป็นเพราะขนาดของสถานศึกษา สภาพแวดล้อม ความจำเป็นและความต้องการของนักศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา

McClure (1971) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหลายในสถานศึกษา ซึ่งนิสิตนักศึกษามีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ทั้งนี้ต้องเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษายอมรับและสนับสนุน โดยมีอาจารย์และผู้บริหารคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยให้เป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ แต่นิสิตนักศึกษาก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด และการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ไม่มีผลในการนับเป็นหน่วยกิตหรือคะแนนใดๆ ในอันที่จะช่วยให้นักศึกษาเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา

พรณี ดันสกุล (2538) ได้ให้ความหมายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษามีถึงกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ร่วมกันกระทำ เช่น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่ไม่อยู่ในหลักสูตร ไม่มีหน่วยกิตและนิสิตนักศึกษาทำด้วยความสมัครใจ

สำเนา ขจรศิลป์ (2542ก : 121-124) ได้สรุปความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนักศึกษา นักศึกษาโดยทั่วไปเป็นคนหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทางร่างกายและความคิด มีความสนใจมีความอยากรู้อยากเห็น และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจกิจกรรมนักศึกษาสามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของนักศึกษาในด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนักศึกษาจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษาดังต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมนักศึกษาซึ่งมีหลายประเภท เช่น กีฬา ศิลปะและวัฒนธรรมบำเพ็ญประโยชน์ และนันทนาการ สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาทางด้านร่างกายและความสนใจ โดยช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้พลังร่างกายและความคิด กระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.2 ความหลากหลายของกิจกรรมนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหาอาชีพ งานอดิเรก และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.3 กิจกรรมนักศึกษา ทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้ และความสนใจของนักศึกษา เช่น นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้นักศึกษามีความรู้และความสนใจ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ และด้านศิลปวัฒนธรรม

1.4 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเปลี่ยนบรรยากาศ และเปลี่ยนอิริยาบถ ทำให้นักศึกษาได้พักผ่อนคลายความตึงเครียดจากการที่ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างหนัก

1.5 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

1.6 การทำกิจกรรมทำให้นักศึกษาได้มีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ในด้านการทำงาน และด้านต่างๆ

1.7 การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา จากทัศนะของนักการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายคน ตลอดจนผลของกิจกรรมนักศึกษาที่ผ่านมา ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ร่างกาย และจิตใจ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันอุดมศึกษายิ่งขึ้น

สถาบันอุดมศึกษาที่เน้นด้านวิชาชีพหลายแห่ง อาจทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมน้อยมาก การจัดกิจกรรมของนักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการช่วยให้สถาบันอุดมศึกษา ได้ทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมนักศึกษาทางด้านกีฬา ศิลปะและวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมา ในแต่ละปีมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากออกค้าอาสาพัฒนาชนบท ในถิ่นทุรกันดารยากไร้ได้สร้างวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน ฝายน้ำล้น และถังเก็บน้ำฝน เป็นต้น นอกจากนั้น นักศึกษายังได้ช่วยแนะนำประชาชนในชนบทให้มีความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุข และการศึกษาเพื่อช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของนักศึกษาได้มีบทบาทอันสำคัญในการทำนุบำรุง พัฒนา และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ได้ช่วยทำให้นักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนของชาติมีร่างกายแข็งแรง และที่สำคัญที่สุดคือ กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนานักศึกษาทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพสามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น กิจกรรมนักศึกษาจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศเป็นอันมาก

พงษ์ศักดิ์ เป็นแก้ว (2548:9) ได้สรุปความหมายไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆแก่นักศึกษา โดยนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ ด้วยความสมัครใจ ความสนใจและความสามารถ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยหรือคณะต้องกำหนดให้มีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดพัฒนาการอย่างเหมาะสม

ประเภทและรูปแบบของกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละสถาบันแตกต่างกัน ในทัศนะของ สำเนา ขจรศิลป์ (2538:127-128) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาและเป็นฝ่ายที่ควบคุม สนับสนุนกิจกรรมในส่วนอื่นๆ ด้วย โดยทั่วไปกิจกรรมส่วนกลางแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ซึ่งทำหน้าที่บริหาร และฝ่ายสถานศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนักศึกษา ศูนย์นักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษา

2. กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการ และจัดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา

3. กิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาทางด้านร่างกาย ทำให้มีร่างกายที่แข็งแรง ตลอดจนทักษะในการเล่นกีฬา นอกจากนี้ยังได้ความสนุกสนานเพลิดเพลินผ่อนคลายความตึงเครียด และการแข่งขันกีฬาเป็นการฝึกให้นักศึกษามีน้ำใจเป็นนักกีฬา

4. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ และสร้างประสบการณ์ให้แก่นักศึกษาทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะการแสดง กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมดนตรี กิจกรรมวรรณศิลป์

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นโดยการให้ การศึกษาด้านอาชีพหรือด้านสาธารณสุข หรือการสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติโดยทั่วไป นักศึกษาจะออกไปพัฒนาชุมชนในพื้นที่ทุรกันดาร หรือแหล่งเสื่อมโทรมเพื่อช่วยให้ประชาชนมี ชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนาน และเพลิดเพลินแก่นักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดงานสังสรรค์ การจัดงานตามประเพณีท้องถิ่น การจัดงาน เลี้ยงในโอกาสต่างๆ

7. กิจกรรมการเมือง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือ แสดงออก ซึ่งอาจจะเป็นการคัดค้านหรือการสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม วิทยาลัย ทพหัตดิน ณ อุทยา (2538:133-134) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนักศึกษาตามรูปแบบ การพัฒนานักศึกษา 10 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักทำงาน ร่วมกัน กล้าตัดสินใจ และรับผิดชอบงานต่างๆ

2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในสาขาวิชาที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาท และระเบียบประเพณี การอยู่ร่วมกันในสังคม

4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ และความพร้อมเพรียง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชมรมกีฬา ต่างๆ

5. กิจกรรมพัฒนาความเสียสละเพื่อสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาตระหนัก ในการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมหรือประเทศ

6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีความ ประพฤติเป็นที่ดีของการของสังคม

7. กิจกรรมพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

8. กิจกรรมนันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์หรือทำในสิ่งที่สนใจ

9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาออกไปสู่อาชีพใน อนาคต

10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสนใจการเมือง เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อจะได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

สรุป กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันการศึกษาจัดขึ้นเพื่อเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรึกษาหารือร่วมกันทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อ การศึกษาของนักศึกษาโดยมีอาจารย์ประจำชมรมคอยแนะนำ และให้คำปรึกษาเพื่อให้การ ดำเนินการจัดกิจกรรมของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินทางไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม นอกจากกิจกรรมทางด้านวิชาการแล้วมหาวิทยาลัยยังส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษา รู้จักคิดและสร้างสรรค์กิจกรรมในแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกด้วย เนื่องจากสังคมทุกวันนี้ ไม่ต้องการแต่เพียงคนเก่งทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องการคนที่มีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทาง วิชาการ วิชาชีพและวิชาชีพ จึงจะถือว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ การแบ่งประเภทของกิจกรรม นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีลักษณะใกล้เคียงกัน โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนานักศึกษา ให้เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยการเสียสละเพื่อส่วนรวม กิจกรรมทุกประเภทจะจัดนอกเวลาเรียน เป็นการ เข้าร่วมด้วยความสมัครใจเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ทักษะคติ การมีภาวะผู้นำ การรู้จักรับฟังความเห็นของผู้อื่น และสามารถนำความรู้มาบูรณาการให้เกิด ประโยชน์ได้

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการ เกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิด ความส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

Erwin (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของ บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้ วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้า ร่วม การตัดสินใจหรือเคย มาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมี อิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วม

อย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและ การเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นแรกจนถึงชั้นสุดท้ายของโครงการ

การมีส่วนร่วมของนักศึกษา

อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin, 1984) ศาสตราจารย์ทางด้านการอุดมศึกษา แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ลอสแอนเจลิส (University of California, Los Angeles) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบพื้นฐานของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา ไว้ 5 ประการ คือ

1) การมีส่วนร่วม หมายถึง การใช้ร่างกายและแรงใจเข้าไปสัมพันธ์ กับสิ่งต่างๆ ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้ อาจเป็นสิ่งที่ทั่วไป เช่น ประสบการณ์ในการเป็นนิสิตนักศึกษา หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจง เช่น การเตรียมตัวสอบวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้

2) “สิ่งต่างๆ” ที่เข้าไปมีส่วนร่วมนั้น จะเป็นสิ่งที่ทั่วไป หรือสิ่งที่เฉพาะเจาะจงก็ตาม การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นในลักษณะที่แตกต่างกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนมีส่วนร่วมในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในปริมาณที่แตกต่างกัน และนิสิตนักศึกษาคณะหนึ่งคนเดียวกันมีส่วนร่วมร่วมกับสิ่งต่างๆ กัน ในเวลาที่แตกต่างกัน

3) การมีส่วนร่วมนั้น มีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การมีส่วนร่วมในเชิงปริมาณของ นิสิตนักศึกษาอาจวัดได้ว่า นิสิตนักศึกษาใช้เวลากี่ชั่วโมงในการเรียน เป็นต้น ส่วนในเชิงคุณภาพ อาจวัดในแง่ที่ว่า นิสิตนักศึกษาทบทวนและเข้ใจงานที่ได้รับมอบหมายให้อ่านหรือไม่ หรือ เพียงแต่จ้องที่หนังสือแต่ไม่อ่านกลางวัน เป็นต้น

4) การพัฒนาการเรียนรู้อ และบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา ที่เกิดจากโปรแกรม การศึกษานั้น เป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณ และคุณภาพของการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาใน โปรแกรมการศึกษานั้น

5) ประสิทธิภาพของนโยบายหรือการปฏิบัติการใดๆ ทางการศึกษานั้น เกี่ยวข้องโดยตรง กับความสามารถของนโยบายและการปฏิบัตินั้นๆ ในการที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา

แอสติน (1993) กล่าวไว้ว่า นโยบายการปฏิบัติการของสถาบันทุกๆ อย่าง เช่น ตารางชั้นเรียน กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการเข้าชั้นเรียน การปฐมนิเทศและการแนะนนวนิสิตนักศึกษา ตลอดจนถึง นโยบายในด้านที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ เช่น การจัดอาคารสถานที่ จำนวนและประเภทของกิจกรรม นอกหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งก ฎเกณฑ์ในการเข้าร่วม ค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมทางวัฒนธรรม สิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ เป็นต้น สามารถมีผลกระทบต่อการใช้เวลาและพลังงานของ นิสิตนักศึกษาได้

จุดเด่นของทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา มีดังนี้ (สำเนา ขจรศิลป์, 2542:130)

1. เป็นทฤษฎีที่ง่ายไม่มีความสลับซับซ้อน
2. สอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีต่างๆ เช่น จิตวิเคราะห์ (psychoanalysis) และทฤษฎีการเรียนรู้แบบดั้งเดิม (classical learning theory)
3. สามารถอธิบายให้เห็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจน เช่น นักศึกษาซึ่งเป็นประธานชมรมกิจกรรม ได้ใช้เวลาในการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมของชมรมและได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะเกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นอย่างมาก
4. สามารถนำไปใช้ในการวิจัย เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการพัฒนานักศึกษา เป็นต้น

5. สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน โดยช่วยให้ผู้สอนเห็นว่า การลดบทบาทของผู้สอนและกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทเพิ่มขึ้นย่อมทำให้การเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้น

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาวัดได้จากปริมาณของแรงกายแรงใจ ที่นักศึกษาอุทิศให้แก่การหาประสบการณ์ทางวิชาการนักศึกษาที่มีส่วนร่วมมากจะใช้เวลาในสถาบันการศึกษาทั้งเรื่องการเรียนรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์กับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับสโมสรนักศึกษา ระดับคณะหรือองค์การนักศึกษาระดับสถาบัน ในขณะที่นักศึกษาที่ไม่มีส่วนร่วมจะใช้เวลาอยู่ในสถาบันศึกษาน้อย เวลาที่อยู่ในสถาบันอาจจะสนใจการเรียนน้อย หรือไม่สนใจจะทำกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมนักศึกษา หรือกิจกรรมนอกเวลาเรียนอื่นๆ การติดต่อกับอาจารย์ และเพื่อนๆ ก็น้อยเช่นกัน

จากการศึกษาระยะยาวของ Astin (1996:123-134) พบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาประเภทต่างๆมีแนวโน้มที่จะออกจากการศึกษากลางคันน้อยมากและจากการศึกษาถึงผลของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่างๆ Astin พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรม องค์การนักศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดเสริมนิยมทางการเมือง ความสนใจศิลปะ ความสุขสมบูรณ์ ความต้องการสถานภาพเป็นที่ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมถึงความพอใจที่เพิ่มขึ้นในด้านมิตรภาพในหมู่นักศึกษาด้วยกัน ต่อมา Astin ได้ทำการศึกษากการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอีกครั้ง โดยรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ นักศึกษาเข้ามาเรียนปีที่ 1 และทดสอบอีกครั้งหลังจากนั้น 4 ปี ผลการศึกษาสนับสนุนแนวคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมส่งผลอย่างสูงต่อการพัฒนานักศึกษา ทั้งในด้านสติปัญญาและด้านจิตใจ โดยการมีส่วนร่วมในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาในด้านสติปัญญา และด้านจิตใจมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะของกลุ่มเพื่อนและปริมาณปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาของนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษา และส่วนตัว ซึ่งกลุ่มเพื่อนส่วนใหญ่จะมีบทบาทนอกชั้นเรียน จากการศึกษา

ของ Astin พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองนี้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนานักศึกษาของ Chickering โดย ลำเนาวั จวรศิลป์ (2542:42) ได้นำมากล่าวสรุปไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์และมั่นคง สามารถนำไปใช้เป็นแม่บทในการวางแผนและการพัฒนานักศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งงานพัฒนาการมีทั้งหมด 7 ลักษณะ โดยงานพัฒนาการ 3 ลักษณะแรก คือ การพัฒนาความสามารถ การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาการเป็นตัวของตัวเอง ส่วนงานพัฒนาการ 4 ลักษณะหลัง คือ การเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง การพัฒนาทักษะการติดต่อระหว่างบุคคล การพัฒนาเป้าหมายและการพัฒนานิสัยภาพ

จากการศึกษาของ Triandis (1971:89) เกี่ยวกับทฤษฎีการมีส่วนร่วม (active participation theory) พบว่า ทางด้านจิตวิทยา สังคม ทัศนคติ หรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนได้ ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้นๆ โดย Triandis ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทดลองของ Lewin เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องในสัตว์ มีกลุ่มการฟังบรรยาย และมีการอภิปรายถึงประโยชน์ และหลักโภชนาการ การติดตามผลปรากฏว่า กลุ่มที่มีการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียวปฏิบัติตามร้อยละสาม ส่วนกลุ่มที่มีการอภิปรายมีการกระทำตามถึงร้อยละสามสิบสองจึงเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมจะมีผลต่อทัศนคติของบุคคลมาก และทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมโดยตรง (active participation)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Piaget's theory of intellectual development) ซึ่ง Piaget (1972:1) เชื่อว่า การที่คนมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิดทำให้คนรู้จัก “ตัวเอง” (self) และได้รับประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดการพัฒนาทางสติปัญญาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเริ่มด้วยการพัฒนาทางด้านภาษา ด้านการคิดอย่างมีเหตุผล และด้านจริยธรรม ซึ่งมนุษย์มีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดและรวบรวม และการปรับตัว ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การจัดและรวบรวม (organization) หมายถึง การจัดและรวบรวมกระบวนการต่างๆ ภายในเข้าเป็นระบบอย่างต่อเนื่องกัน และเป็นระเบียบ มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

2. การปรับตัว (adaptation) หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เพื่ออยู่ในสภาพสมดุล การปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการ 2 อย่าง คือ

2.1 การซึมซาบหรือดูดซึมประสบการณ์ (assimilation)

2.2 การปรับโครงสร้างทางชีวปัญญา (accommodation)

1. ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (concrete experience)

2. การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (reflective observation)

3. แนวคิดนามธรรม (abstract conceptualization)

4. การทดลองปฏิบัติจริง (active experimentation)

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์เชิงรูปธรรม เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมและรับรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยปราศจากความลำเอียง เน้นที่ความรู้ ความสลับซับซ้อนของความจริงในปัจจุบันบุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้ความรู้สึคนึกคิดของตนเอง

ขั้นที่ 2 การสังเกตอย่างไตร่ตรอง เป็นความสามารถในการสังเกตประสบการณ์ที่ได้รับอย่างรอบคอบ บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้จะทำความเข้าใจกับความหมายของสิ่งต่างๆ โดยการสังเกตและการคิด สามารถมองสิ่งต่างๆ อย่างแยกแยะเป็นหลายแง่มุม

ขั้นที่ 3 แนวคิดนามธรรม เป็นการนำประสบการณ์ที่ได้รับและสังเกตได้มาสรุปแนวคิดหรือทฤษฎีของตนเอง สามารถวิเคราะห์เชิงปริมาณและการวางแผนอย่างเป็นระบบบุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ จะชอบสร้างแนวคิดและแบบแผนในการอธิบายสิ่งต่างๆ และชอบศึกษาแนวคิดทฤษฎี

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง เป็นการนำแนวคิดหรือทฤษฎีของตนไปใช้ในการตัดสินใจหรือการแก้ปัญหา บุคคลที่มีการเรียนรู้ในขั้นนี้ชอบพบปะกับบุคคลอื่น ชอบการเสี่ยงและนำแนวคิดใหม่ๆ ไปทดลองปฏิบัติ

จากแนวคิด Klob (1991:152) ได้อธิบายแบบการเรียนรู้ของบุคคล 4 แบบ คือ

1.แบบไดเวอร์เจนซ์ (divergent type) มีความสามารถด้านประสบการณ์เชิงรูปธรรมและการสังเกตอย่างไตร่ตรองสูง บุคคลที่มีแบบการเรียนรู้เช่นนี้ย่อมสามารถสร้างจินตนาการต่างๆ ขึ้นเองจากสถานการณ์เชิงรูปธรรมที่ตนได้ประสบมาจนสามารถมองเห็นภาพ

2. แบบซึมซับ (assimilative type) มีลักษณะเด่น ด้านการสังเกตอย่างไตร่ตรองและด้านแนวคิดนามธรรม บุคคลที่มีแบบการเรียนรู้ที่มีความสามารถในการสรุปเป็นแนวคิดหรือทฤษฎีต่างๆ ให้ความสนใจต่อบุคคลน้อย และให้ความสนใจกับแนวคิดนามธรรมมากกว่าการนำไปปฏิบัติจริง

3. แบบเอกนัย (convergent type) ตรงกันข้ามกับแบบไดเวอร์เจนซ์ คือ มีความสามารถสูงด้านแนวคิดนามธรรม และการทดลองปฏิบัติจริงเป็นผู้ที่สามารถนำแนวคิดไปปฏิบัติจริง

4. แบบปฏิบัติ (executive type) ตรงกันข้ามกับแบบซึมซับ กล่าวคือ จะมีความสามารถสูงทางด้านประสบการณ์เชิงรูปธรรม และการทดลองปฏิบัติจริงมักชอบลงมือปฏิบัติ ชอบทดลอง ต้องการมีประสบการณ์ใหม่ๆ มักเป็นผู้ที่ชอบความเสี่ยงมากกว่าบุคคล 3 ประเภทข้างต้น สรุป ทฤษฎีการเรียนรู้มีส่วนร่วมของนักศึกษาเป็นทฤษฎีที่ง่ายไม่มีความซับซ้อนสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบดั้งเดิม สามารถอธิบายให้เห็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาได้อย่างชัดเจนว่า เป็นกระบวนการพัฒนาตนเองของนักศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลง

บุคลิกภาพ โดยมีความต้องการเป็นตัวผลักดันให้เกิดแรงจูงใจนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรม นักศึกษาหรือการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นก่อให้เกิดพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ทักษะ ความรู้ และประสบการณ์

กิจกรรมนักศึกษานั้นได้จัดไว้หลากหลายรูปแบบเพื่อให้ นักศึกษาสามารถเลือกได้ตาม ความสนใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัด กิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นมี ความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมได้มีผู้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

แสวง รัตนมงคลมาส (2542:2) ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆของกิจกรรมของการมี ส่วนร่วม

2. มวลชนที่เข้าร่วมได้ให้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้นๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการ เกี่ยวข้องของมวลชนในกิจกรรมต่างๆจะมี 2 ส่วน คือ

2.1 ด้านความคิด และกำหนดนโยบาย (policy formulation) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ (1) มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสารข้อคิดเห็น (information input) (2) มวลชนมีส่วนร่วมส่วน แบ่งในอำนาจตัดสินใจ (share decision making) (3) มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (policy decision by mass)

2.2 ด้านการทำหรือดำเนินการตามนโยบาย (policy implementation) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ (1) ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน (participation on formulation objective and plan) (2) ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ (participation on management resources) และ (3) ร่วม หนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร (supporting on management resources)

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ (2544:20) ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรม ที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนาด้านร่างกายของผู้เรียน แต่ต้องเป็นกิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจและการ พัฒนาทางสังคมด้วย และการมองกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องไม่เน้นที่การให้คะแนน แต่มุ่งเน้น พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมและผลการปฏิบัติจริง

พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว (2548:9) ได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆแก่นักศึกษา โดยนักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรมนั้นๆด้วยความสมัครใจ ความสนใจและความสามารถ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยหรือคณะต้อง

กำหนดให้มีอาจารย์เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดพัฒนาการอย่างเหมาะสม กิจกรรมนักศึกษาเป็นกระบวนการเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รู้จักสนิทสนม ปรึกษาหารือร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ของนักศึกษา โดยมีอาจารย์ประจำชมรมคอยแนะนำให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรม ของนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

สรุป ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของนักศึกษามุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพ คุณภาพ และผลการปฏิบัติงานจริง ช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม รอบตัวและสถานการณ์ทางสังคมให้ดีขึ้น โดยมีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ ประสบการณ์ในการ ทำงานเป็นทีม รวมทั้งการเสียสละเพื่อชุมชน มีความเข้าใจสังคม เปิดใจกว้างยอมรับความแตกต่าง ของผู้อื่น รู้จักตนเอง รู้จักเพื่อนๆ มีเจตคติที่ดีโดยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขยัน อดทน รักการ ทำงาน การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิธีการแก้ปัญหา และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ลักษณะของการมีส่วนร่วมของนักศึกษามีหลายรูปแบบ ที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การทำกิจกรรมหรือการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่างๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์และการ พักอาศัยในหอพักนักศึกษาในวิทยาเขต ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษามีโอกาสมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนั้น Astin ยังได้ค้นพบว่า การมีส่วนร่วมทุกอย่างดังที่ได้กล่าว มาแล้ว ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาลักษณะด้านต่างๆ ซึ่งแบ่งออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท ดังต่อไปนี้ คือ (1) กิจกรรมส่วนกลาง (2) กิจกรรมวิชาการ (3) กิจกรรมกีฬา (4) กิจกรรม ศิลปะและวัฒนธรรม (5) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (6) กิจกรรมนันทนาการ (7) กิจกรรมการเมือง (สำเนาวัชรศิลป์, 2542:127-128)

ส่วนนักการอุดมศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง รูปแบบของการมีส่วนร่วมของกิจกรรม นักศึกษา ดังนี้

กรณีกา ชมดี (2524:13) ได้สรุปว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 10 รูปแบบ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมประชุม (attendance at meeting) (2) การมีส่วนร่วมออกเงิน (financial comtribution) (3) การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (membership or leadership) (4) การมีส่วนร่วมเป็น ผู้นำ (position of leadership) (5) การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (interviewer) (6) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ ชักชวน (solicitor) (7) การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (customers) (8) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้ เริ่ม (entrepreneur) (9) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (employee) และ (10) การมี ส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (material contribution)

อकिन รพีพัฒน์ (2527:101) ได้สรุปว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ

1.รูปแบบการมีส่วนร่วม อาทิ เช่น เป็นการเข้าถึงกิจกรรมเพราะเกรงใจ หรือถูกใครบังคับเข้ามาทำงานเพราะมีสิ่งจูงใจเฉพาะหน้า เช่น ถ้าเข้ามาช่วยขนดินสร้างเขื่อนจะได้รับแจกของ เช่น ปลาชาดินคนละกระป๋อง หรือเข้ามามีส่วนร่วมโดยเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น และอยากเข้าร่วมทำกิจกรรมเพราะเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ระยะยาวให้กับตนเอง

2. ช่วยในจังหวะใดที่ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมในงานที่รัฐบาลจัดขึ้น เช่น โครงสร้างงานในชนบทที่เคยทำด้วยกันสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนการประเมินผลงาน กิจกรรมการพัฒนาการลงทุนในกิจกรรมโครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ร่วมควบคุมติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชน และรัฐบาลได้ให้ใช้ประโยชน์ต่อไป

สรุป การมีส่วนร่วมของนักศึกษา หมายถึง จำนวนพลังงาน ทั้งพลังกาย และพลังจิตที่นักศึกษาใช้ประสบการณ์ในลักษณะต่างๆ เช่น นักศึกษาที่มีส่วนร่วมมาก คือการที่นักศึกษาได้ใช้พลังกาย และพลังจิต เพื่อการศึกษาค้นคว้าตำรา การทำกิจกรรมนักศึกษาประเภทต่างๆ การทำงานร่วมกับอาจารย์ เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามนักศึกษามีส่วนร่วมน้อย คือ นักศึกษาที่ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียน ไม่เข้าชั้นเรียน ไม่ทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ไม่ทำงานร่วมกับอาจารย์ เป็นต้น การมีส่วนร่วมของนักศึกษายังมีอีกหลายรูปแบบ เช่น การอุทิศตนเอง การเข้าร่วม และการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น ซึ่งคำต่างๆที่กล่าวมาแล้วได้แสดงถึงพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา (participation behavior) สืบเกิดได้จากการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนักศึกษาต่างๆที่จัดขึ้นทั้งภายในมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกการเป็นคณะกรรมการและสมาชิกองค์กรนักศึกษา การใช้เวลาในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรม และการมีพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของนักศึกษาในลักษณะต่างๆ

Chickering and Reiser (1993:143) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะส่งผลต่อการพัฒนาของนักศึกษา ได้แก่สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อนความสัมพันธ์กับอาจารย์และการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Astin (1991:114) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษา กับกลุ่มบุคคล และกิจกรรมนักศึกษาต่างๆในสถาบันอุดมศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนา นักศึกษาในด้านต่างๆ

สุชาติ วราญจน์ (2541:5) ได้ศึกษาถึง การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแบ่งลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาเป็น 2 กลุ่มคือ (1) กลุ่มที่ทำกิจกรรมในรูปแบบ และ (2) กลุ่มที่ทำกิจกรรมนอกรูปแบบ ซึ่งได้จำแนกการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษานี้

กิจกรรม 5 ประเภท คือ (1) กิจกรรมส่วนกลาง (2) กิจกรรมกีฬา (3) กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (4) กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม และ (5) กิจกรรมวิชาการ จากการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทวิชาการ รองลงมาคือ กิจกรรมประเภทบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมนอกกรอบแบบนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทบำเพ็ญประโยชน์

สรุป พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษานั้นจะทำให้ได้รับความรู้ ประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากมาย แต่บางครั้งก็มิได้หมายความว่า จะได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่าแก่ตนเองเสมอไป บางคนทำกิจกรรมจนเสียการเรียน เสียเพื่อน เสียคนที่รักเพราะไม่รู้จักแบ่งเวลา ไม่รู้จักหน้าที่หลักของความเป็นนักศึกษา คือ นักศึกษาบางคนแยกไม่ออกว่า การเรียนกับกิจกรรมอะไรสำคัญกว่ากัน บางคนก็เพิกเฉยกับการทำกิจกรรมจนทำให้การเรียนเสียหาย ซึ่งในสถานภาพการเป็นนักศึกษาแล้ว การเรียนต้องถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาภายในสถาบันเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริม เติบโตให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ได้ดียิ่งขึ้น

ระดับของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมตาม หลักการทั่วไปว่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ของตน/ครอบครัว/ชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย

โดยแบ่งเป็น 3 กรณีแล้วแต่กิจกรรมในตนเองอยู่ในขั้นตอนใดต่อไปนี้

- 3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
- 3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
- 3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ
4. การมีส่วนร่วมทำ คือร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด
5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คืออาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือ

ในด้านอื่น ๆ

2.4 การประกันคุณภาพ

ความหมายของการประกันคุณภาพ

คุณภาพการศึกษา หมายถึง การบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารและด้านวิชาการ โดยผ่านกระบวนการผลิต เป็นระบบ ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตตามกรรมวิธี การวัดด้วยเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2553) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างระบบและกลไกการพัฒนา ติดตามตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย เป้าหมายและระดับคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสถานศึกษาและ/หรือหน่วยงานต้นสังกัด โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษากำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสภาสถาบัน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

เกษม วัฒนชัย (2541) ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมหรือการปฏิบัติ หากได้ดำเนินการตามระบบและแผนที่ได้กำหนดไว้ จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า จะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามลักษณะที่ประสงค์

ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ (2543) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีการทำเป็นระบบหรือมีการวางแผนไว้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างเหมาะสมว่า ผลผลิตทั้งกระบวนการหรือบริการเป็นไปตามความต้องการที่ระบุไว้

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน ชุมชน และสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จัก

เรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดย หน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากหน่วยงานภายนอก โดยบุคลากรจากภายนอก สถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานที่มีอำนาจได้แต่งตั้งให้คณะบุคคลดังกล่าวเข้ามาตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาดังกล่าวตามที่กำหนด

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพ

การวางแผนการประกันคุณภาพแบบมีส่วนร่วม

จุดเริ่มต้นของการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพเริ่มต้นที่ความพยายามของผู้บริหาร ครูและผู้เรียนในการปรับปรุงสิ่งที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (base-line standards or bench marks) ให้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามวิสัยทัศน์ที่เป็นเกณฑ์สูงสุดที่ต้องการไปให้ถึง (Kie-mark) ภายใต้เงื่อนไขทรัพยากร สังคมวัฒนธรรม เวลาและ โอกาส โดยถือว่าเป็นภารกิจประจำ

ของวัฒนธรรมองค์การ จนกลายเป็นวัฒนธรรมคุณภาพ (Quality Culture) ขององค์การและสถานศึกษานั้นๆ

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้แก่

1. การมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
2. การเสริมสร้างพลัง (Empowerment) โดยสร้างความรู้ทักษะ และความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษาจะพัฒนาคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ ต่อเมื่อสถานศึกษาเองต้องมีความเป็นอิสระเพียงพอที่จะคิดและตัดสินใจ ทั้งด้านการบริหาร วิชาการ และการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาและท้องถิ่นให้มากที่สุด
4. การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อ (Accountability) สถานศึกษาต้องสร้างให้ทุกคนมีสำนึกในหน้าที่ของตนที่มีต่อการศึกษา เช่น หน้าที่ของความเป็นพ่อแม่ ครู เป็นต้น นอกจากนี้ กระบวนการทำงานและผลงานของสถานศึกษาแห่งนั้นต้องสามารถตรวจสอบได้ทุกเมื่อโดยสังคมและประชาชน
5. การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) การตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผน เพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

บทบาทของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การเตรียมความพร้อมของบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดให้บุคลากรในสถานศึกษามีความพร้อม โดยอาจดำเนินการใน 3 เรื่อง คือ การสร้างความตระหนัก การเสริมสร้างความรู้ และการกำหนดความรับผิดชอบดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1.1 การสร้างความตระหนัก ถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีมให้กับบุคลากรซึ่งได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เกิดความตระหนักเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีดังนี้

- สร้างทีมงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- ใ้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิด ร่วม

กันวางแผน และร่วมกันทำงาน

- สร้างมนุษยสัมพันธ์ในการดำเนินงาน
- เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงาน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ

1.2 การสร้างเสริมความรู้และทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

- การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ทุกคนได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ถ้าสามารถหาบุคลากรที่มีความสามารถจะเป็นแกนนำได้ ก็ควรมอบหมายให้แกนนำเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้

- ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการนั้น ควรแบ่งเป็นช่วงๆตามกิจกรรมที่ดำเนินการในแต่ละช่วง ดังนี้

ช่วงแรก เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับภาพรวมของระบบการประกันคุณภาพภายใน กระบวนการบริหารงานคุณภาพ แล้วเริ่มเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการในแต่ละปี จากนั้นให้ร่วมกันปฏิบัติจริงในการวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ช่วงที่ 2 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบและวางแผนการประเมิน การสร้าง

เครื่องมือ จากนั้นก็ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามกรอบและแผนการประเมิน

ช่วงที่ 3 เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) โดยจัดประชุมปฏิบัติการหลังจากที่บุคลากรมีการปฏิบัติงาน และมีการประเมินตนเองตามแผนไปแล้วระยะหนึ่ง

1.3 การกำหนดความรับผิดชอบ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ

- ผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมอบหมายให้บุคลากรเข้าร่วมเป็นกรรมการ เพื่อช่วยจัดทำแผน ดำเนินการพัฒนา และประเมินคุณภาพ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบตามภารกิจของตน

- การตั้งคณะกรรมการควรพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร และให้บุคลากรรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานในภารกิจของตนเอง จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพภายในหล่อหลอมเข้ากับการทำงานตามภารกิจของบุคลากร ซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความเชื่อมโยงกันในการพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ และด้านผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนารอบด้านครบทุกด้าน

2. การศึกษาข้อมูล

ข้อมูลสารสนเทศมีความสำคัญในการตัดสินใจดำเนินงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบาย ซึ่งต้องมีข้อมูลที่มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัย จึงจะช่วยให้การวางแผน การบริหารจัดการ และการตัดสินใจดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานี้จะต้องมีการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น

- ผลการดำเนินการและการประเมินตนเองในรอบปีที่ผ่านมา
- นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนตนเอง
- ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน

3. การเตรียมระบบหรือแนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินงานประกันคุณภาพ 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วย

- การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ
- การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน หมายถึง การพัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วย

- การประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา
- การติดตามและตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

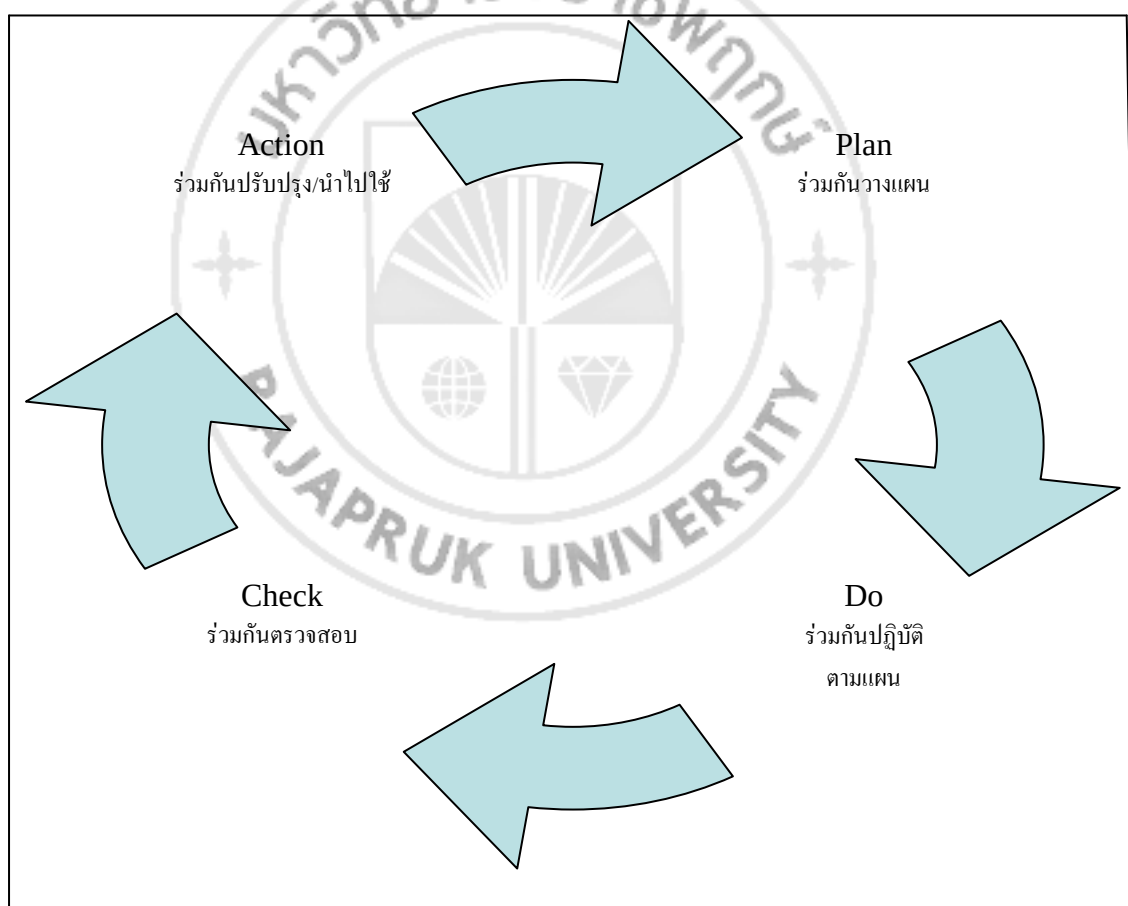
3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ประกอบด้วย

- การทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
- การประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมหรือการประเมินคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จึงเป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ โดยผู้บริหารและครูในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

ระบบการประกันของสถานศึกษา ต้องให้หลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร แบบ PDCA คือ

1. ร่วมกันวางแผน (Plan)
2. ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Do)
3. ร่วมกันตรวจสอบ (Check)
4. ร่วมกันปรับปรุง/นำไปใช้ (Action)

ภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ระบบครบวงจรแบบ PDCA

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

4. การดำเนินงานและการเขียนรายงาน

ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ หรือวงจร PDCA ซึ่งเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันนั่นเอง

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร และการทำงานจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ซึ่งผู้บริหารจะต้องมีความตระหนักเข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และร่วมคิดร่วมทำ รวมทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ

ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในควรมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากร และจัดให้มีกลไกในการดำเนินงาน บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจึง

ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ดังแผนภาพต่อไปนี้

4.1 ขั้นเตรียมการ

เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้และทักษะ แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ

4.2 ขั้นการดำเนินการ

ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ ประเมินผล และการพัฒนาปรับปรุง ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกันในทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1.การวางแผน (Plan)

การวางแผนเป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่างๆ คือ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และสอดคล้องกับ เป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ทั้งรายรับและ รายจ่ายของสถานศึกษา

ในการจัดทำแผนต่าง่นั้น ควรวางแผนการประเมินผลไปพร้อมกันด้วยเพื่อใช้กำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามแผนเพียงใด โดยมีการตั้งเป้าหมาย วิธีการ รูปแบบ ในการ รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล แผนการประเมินที่ดีควรสอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของการทำงาน ดังนั้น โรงเรียนจึงมีขั้นตอนการวางแผน

การกำหนดเป้าหมาย

1. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน ข้อมูลต่างๆที่ควรวิเคราะห์ คือ
 - เป้าหมายหรือมาตรฐานหลักที่เป็นความต้องการส่วนรวมของสังคมและประเทศชาติ
 - สภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นและชุมชน ทั้งในด้านสภาพทั่วไป ปัญหาความต้องการและแนวโน้มการพัฒนา ซึ่งเป็นเป้าหมายหรือมาตรฐานเฉพาะ
 - ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาที่แสดงภาพของสถานศึกษาตามความเป็นจริง ได้แก่ สถิติข้อมูลพื้นฐาน ความสามารถในด้านต่างๆของสถานศึกษา
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องขอข้อมูลต่างๆ และการสังเคราะห์เพื่อประสานความต้องการของฝ่ายต่างๆ

3. การจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมายจะช่วยให้การวางแผนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการตั้งประเด็นเพื่อพิจารณาความต้องการในด้านต่างๆ

4. กำหนดแนวทางการดำเนินงานหรือวิธีปฏิบัติงาน คือการนำเป้าหมายที่มีลักษณะเป็นความคิดเชิงนามธรรมมาทำให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ โดยคิดโครงการหรือกิจกรรมที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ รวมกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จให้ชัดเจนด้วย

5. การกำหนดระยะเวลา การกำหนดระยะเวลาจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ปฏิบัติจะได้ทราบว่าจะงานใดควรดำเนินการให้เสร็จอย่างไร

6. การกำหนดงบประมาณควรคิดงบประมาณที่จะต้องใช้ในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ

7. การกำหนดผู้รับผิดชอบการกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสม ในการดำเนินการแต่ละขั้นตอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้แผนดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปฏิบัติตามแผน (Do)

บุคลากรร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรดำเนินการดังนี้

- ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข
- จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- กำกับติดตาม (Monitoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
- ให้การนิเทศ ผู้บริหารควรให้การนิเทศ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะในด้านต่างๆ

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check)

การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข โดยเฉพาะการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อการพัฒนา ซึ่งกิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางแผนการประเมิน การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

การวางกรอบการประเมินเพื่อเป็นการกำหนดแนวทางในการประเมิน และควรเชื่อมโยงกับเป้าหมายคุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง กำหนดเครื่องมือที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล

- ใช้ข้อมูลที่สถานศึกษามีอยู่แล้ว
- เก็บข้อมูลใหม่
- เก็บจากหลายๆแหล่งเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล
- เก็บตามเวลาที่สอดคล้องกับการทำงานตามปกติ
- ในช่วงเวลาเดียวกัน ไม่ควรระดมเก็บข้อมูลทุกอย่างพร้อมกันจำนวนมากความ

ครอบคลุมของกลุ่มเป้าหมาย

- ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงเป็นรายบุคคล ต้องเก็บข้อมูลทุกคน
- ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษา หรือข้อมูลจากผู้ปกครอง ชุมชน เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รับผิดชอบร่วมกันพิจารณากรอบการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละ

ประเด็น และมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น

- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- การวิเคราะห์ผู้เรียนในภาพรวม การแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะ

นำมาใช้ประโยชน์ได้ต้องนำมาแปลข้อมูลก่อน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

3. การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

สถานศึกษาดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนดไว้แล้ว ก็จะต้องมีการตรวจสอบกระบวนการ และผลการประเมิน เช่น ด้านความเหมาะสม ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือ โดยผู้บริหารมีการตรวจสอบในระหว่างการนิเทศ และประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)

- การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร
- การวางแผนในระยะต่อไป
- การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

เมื่อมีการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆแล้ว การประเมินผลการดำเนินงานก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบว่าการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนมีปัญหา อุปสรรค จะมีการดำเนินการแก้ไขปัญห และอุปสรรคนั้นๆอย่างไร ต้องมีการประเมินผลเป็นระยะๆเพื่อปรับปรุง แก้ไขปัญหาอุปสรรคไป ด้วย โดยเน้นที่เป้าหมายคือตัวนักเรียนเป็นสำคัญ

4.3 ขั้นตอนการเขียนรายงาน

เป็นขั้นที่จัดทำรายงานประเมินตนเองประจำปี หรือรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ดำเนินการดังนี้

- รวบรวมผลการดำเนินงานและประเมินตนเอง
- วิเคราะห์ตามมาตรฐาน
- เขียนรายงาน

5. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้น มีปัญหาและอุปสรรคดังนี้

1. บุคลากร/สถานศึกษา

- บุคลากรยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- บุคลากรไม่มีความรู้ในการจัดทำเครื่องมือในการประเมิน
- บุคลากรไม่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างเต็มที่
- ด้านผู้ปกครอง และชุมชน ยังขาดความร่วมมือเท่าที่ควร
- สถานศึกษายังเก็บข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ
- สถานศึกษาขาดการเก็บข้อมูลที่เป็นจริง

2. งบประมาณ

- งบประมาณไม่เพียงพอ
- การจัดหาเครื่องมือการประเมินยังไม่ทันสมัย

3. การดำเนินงาน

- การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายังไม่เป็นระบบ
- ขาดการวางแผนที่ดี
- ระยะเวลาในการประเมินไม่เหมาะสม กระชั้นชิด

4. การจัดทำรายงาน

- รูปแบบของการรายงานไม่เป็นระบบและมีตัวอย่างที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

- จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทั้งหมด

- สร้างความตระหนักและให้เห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
- ปรับปรุงระบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ
- จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ
- จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ

แนวคิดและหลักการการประกันคุณภาพ

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
- 2) การตรวจสอบคุณภาพเป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
- 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายใน เพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอมอร พิศนสร (2541) ศึกษาเรื่อง กิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ผลการวิจัยพบว่า 1. ในปีการศึกษา 2541 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีสามารถจัดกิจกรรมนักศึกษาได้ครอบคลุมทุกด้าน ตามเกณฑ์มาตรฐานของทบวงมหาวิทยาลัย คือ ด้านเป้าหมายของงาน ด้านประเภทของกิจกรรมนักศึกษา และด้านการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษา 2. กิจกรรมนักศึกษาประเภทชมรมกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 33

ชมรม และกิจกรรมต่างๆ จำนวน 54 กิจกรรม ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจัดขึ้นในปีการศึกษา 2541 สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษา ซึ่งการตอบสนองของกิจกรรมทั้ง 2 ประเภท อยู่ในระดับปานกลาง 3. นักศึกษาส่วนมากเห็นว่ากิจกรรมนักศึกษาประเภทชมรมกิจกรรมนักศึกษา จำนวน 33 ชมรม และกิจกรรมต่างๆ จำนวน 54 กิจกรรม ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจัดขึ้นในปีการศึกษา 2541 มีความเพียงพอแก่ความต้องการของนักศึกษา 4. นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีส่วนมากมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ในปีการศึกษา 2541 5. นักศึกษาได้รับประโยชน์มากจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในฐานะสมาชิกสภานักศึกษา หรือ กรรมการบริหารองค์การบริหาร หรือ กรรมการบริหารชมรมกิจกรรมนักศึกษา และได้รับประโยชน์ปานกลางจากการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ในฐานะสมาชิกชมรมกิจกรรมนักศึกษา และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหาร และ/หรือชมรมกิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้น

สูตร พรานเจต (2547) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา : กรณีศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า 1. นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษามากที่สุดในด้านศิลปวัฒนธรรม รองลงมาคือ ด้านกีฬา ด้านจริยธรรม ด้านวิชาการและด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง 2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา สรุปได้ดังนี้ 2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมทุกด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกีฬาไม่ต่างกัน 2.2 นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านจริยธรรม และโดยภาพรวมทุกด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนด้านกีฬา ไม่ต่างกัน 2.3 นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอาศัยของผู้ปกครองและรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาไม่ต่างกัน 2.4 นักศึกษาที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาและศิลปวัฒนธรรม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาทั้งรายด้านและโดยภาพรวมไม่ต่างกัน และนักศึกษาที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านจริยธรรม และโดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านกีฬา ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนาและด้านศิลปวัฒนธรรมไม่ต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นักศึกษาด้านจริยธรรม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสาพัฒนา และด้านจริยธรรม มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาในด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์หรืออาสา

พัฒนา และด้านจริยธรรมและโดยภาพรวมทุกด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านกีฬาและด้านศิลปวัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน 2.5 นักศึกษาที่มีความต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งรายด้านและโดยภาพรวมทุกด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 2.6 นักศึกษาที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาทั้งรายด้านและโดยภาพรวมทุกด้านไม่ต่างกัน 2.7 นักศึกษาที่มีระดับการเห็นคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมนักศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาทั้งรายด้านและ โดยภาพรวมทุกด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิพนธ์ กาญจนกุล (2548) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจและมีเวลาว่างตรงกับเวลาจัดกิจกรรม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักศึกษาและปัจจัยด้านสถาบัน กับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า ปัจจัยด้านนักศึกษา ได้แก่ ด้านเจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษา ด้านที่พึงอาศัยและด้านรายได้ และปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่ ด้านลักษณะของการจัดกิจกรรม ด้านนโยบายและกฎระเบียบของสถาบัน และด้านการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกสามารถทำนายการมีส่วนร่วมกิจกรรมนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปณิดา จ้อยทองมูล (2552) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า เพศของนักศึกษา ระดับชั้นปีของนักศึกษา ภูมิลำเนาของนักศึกษา อาชีพผู้ปกครองของนักศึกษา และระดับผลการเรียนของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 นักศึกษาที่อยู่ต่างคณะกัน มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 รายได้ของผู้ปกครองของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ แต่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 การพึงอาศัยของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านพัฒนา

สังคมและบำเพ็ญประโยชน์ แต่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ เป็นการศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อตัวแปรตาม การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ 4 ด้าน คือ P = Plan คือ การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น D = Do คือ การปฏิบัติตาม ขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง C = Check คือ การตรวจสอบ ผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง แก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด A = Action คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือถ้าไม่มีปัญหา ใดๆ ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

ตัวแปรอิสระ (Independent variable)

ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1) เพศ
- 2) ระดับชั้นปี
- 3) กลุ่มการเรียนรู้

ตัวแปรตาม (Dependent variable)

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาใน ขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

- 1) P การวางแผน
- 2) D ปฏิบัติ
- 3) C ตรวจสอบ
- 4) A ปรับปรุงและดำเนินการให้เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ” ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัย เป็นต้น
2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 2,903 คน (งานทะเบียนและวัดผล, 29 ธันวาคม 2554)

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจิจและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะและตามชั้นปี โดยการเทียบสัดส่วนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 341 คน ดังตารางที่ 1 และใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

สูตรการคำนวณ

$$n = T \times \frac{P}{N}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ

T = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

P = จำนวนประชากรในแต่ละคณะ

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 3.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะและชั้นปี

คณะ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	ชั้นปี			
			1	2	3	4
บริหารธุรกิจ	1,969	231	58	58	58	57
บัญชี	549	64	16	16	16	16
นิติศาสตร์	125	15	4	4	4	3
นิเทศศาสตร์	129	15	4	4	4	3
วิทยาศาสตร์และ สาขารณสุขศาสตร์	131	16	7	7	2	-
รวม	2,903	341	89	89	84	79

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยผู้วิจัยทำการ Try out แบบสอบถามจำนวน 30 ชุด กับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจในระดับชั้นปีที่ 4 เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่า .9793 ค่า α ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ถือว่ามีความเที่ยงใช้ได้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ ชั้นปี คณะ และกลุ่มการเรียน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

- 1) P การวางแผน
- 2) D ปฏิบัติ
- 3) C ตรวจสอบ
- 4) A ดำเนินการให้เหมาะสม

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใน ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ลักษณะของคำถามในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ เพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากกว่า 80 %
4	หมายถึง	มีส่วนร่วม 60 – 79 %
3	หมายถึง	มีส่วนร่วม 40 – 59 %
2	หมายถึง	มีส่วนร่วม 25 – 39 %
1	หมายถึง	มีส่วนร่วม น้อยกว่า 25 %

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็น
ข้อคำถามปลายเปิด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ให้ตรงตามเนื้อหา และทำการเก็บ
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยกระทำการแจกแบบสอบถามทันทีใช้ระยะเวลาในการเก็บ
ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 1 เดือน (กรกฎาคม พ.ศ.2555)

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อคำถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา	ค่า Alpha if Item Deleted
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)	
1. มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน	.9787
2. มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม	.9787
3. มีส่วนร่วมจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย	.9799
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน	.9797
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรม	.9794
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณ	.9778
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย	.9781
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do)	
8. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข	.9779
9. มีส่วนร่วมจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	.9780
10. มีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตาม แผน	.9781
11. มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน	.9782
12. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม	.9777

ข้อคำถามการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา	ค่า Alpha if Item Deleted
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล (Check)	
13. มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล	.9783
14. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล	.9780
15. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ข้อมูลการประเมินผล	.9778
16. มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุที่ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	.9778
การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)	
17. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม	.9781
18. มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม	.9779
19. มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ	.9786
20. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป	.9779
การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	
21. กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	.9778
22. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ	.9785
23. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีแกวเดียม	.9787
24. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	.9784
25. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม	.9784

3.3 วิธีการเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกให้แก่ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี คณะนิเทศศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนตามเวลาที่กำหนด และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคืนตามเวลาที่กำหนด
2. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้วิธีทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักการมีส่วนร่วมของประชากรจากข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม

2.1 ใช้ค่า t-test เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมระหว่างเพศ

2.2 ใช้ค่า One way ANOVA ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมระหว่างชั้นปี และกลุ่มการเรียนรู้

เกณฑ์การแปลความหมาย พิจารณาค่าสถิติของคำตอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ยของผลคะแนนเป็นตัวชี้วัดตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best W. John, 1997, p 190) ซึ่งแบ่งการวัดดังนี้

เกณฑ์ในการวัด

เกณฑ์ในการวัด	4.50-5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด
เกณฑ์ในการวัด	3.50-4.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก
เกณฑ์ในการวัด	2.50-3.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง
เกณฑ์ในการวัด	1.50-2.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย
เกณฑ์ในการวัด	1.00-1.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และการทดสอบสมมติฐานการศึกษา ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ต่างๆ โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ ศึกษา คณะที่ศึกษา กลุ่มการเรียนที่ศึกษา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ผลการศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	142	41.60
หญิง	199	58.40
รวม	341	100

จากตาราง ที่ 4.1 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 58.40 และเพศชาย จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

ระดับชั้นปีที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ปีที่ 1	89	26.10
ปีที่ 2	89	26.10
ปีที่ 3	84	24.60
ปีที่ 4	79	23.20
รวม	341	100

จากตาราง ที่ 4.2 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 1 และ ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 2 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 เท่ากัน รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 3 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 และระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 4 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะที่ศึกษา

คณะที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
บริหารธุรกิจ	231	67.70
บัญชี	64	18.80
นิเทศศาสตร์	15	4.40
นิติศาสตร์	15	4.40
วิทยาศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์	16	4.70
รวม	341	100

จากตาราง ที่ 4.3 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 รองลงมาได้แก่ คณะบัญชี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 คณะวิทยาศาสตร์ และสาธารณสุขศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 และคณะนิติศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้ที่ศึกษา

กลุ่มการเรียนรู้ที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
รอบปกติ	134	39.30
รอบค่า	99	29.00
รอบเสาร์ - อาทิตย์	108	31.70
รวม	335	100

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่ศึกษารอบปกติ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รองลงมาได้แก่ รอบเสาร์ - อาทิตย์ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 31.70 และรอบค่า จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับ – การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจร

คุณภาพ PDCA

ผู้วิจัยวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 4.5 – 4.13

ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

(n=341)

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.23	0.78	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	3.38	0.88	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล	3.29	0.95	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน	3.33	0.90	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.53	0.90	มาก
ภาพรวม	3.35	0.79	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 แสดงระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า นักศึกษามี ส่วนร่วมในงานกิจกรรมนักศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$ และ S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมในระดับมาก ได้แก่ การมีส่วนร่วม

ของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D. = 0.90) ส่วนด้านที่มี ส่วนร่วม ในระดับ ปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X} = 3.38$ และ S.D. = 0.88) การมีส่วนร่วม ในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ($\bar{X} = 3.33$ และ S.D. = 0.90) การมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบประเมินผล ($\bar{X} = 3.29$ และ S.D. = 0.95) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ($\bar{X} = 3.23$ และ S.D. = 0.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วม ในการวางแผน (Plan)

การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม (n=341)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน	3.33	0.87	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม	3.26	0.88	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย	3.23	0.91	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน	3.23	0.93	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรม	3.22	0.94	ปานกลาง
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณ	3.14	1.00	ปานกลาง
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย	3.18	0.93	ปานกลาง
ภาพรวม	3.23	0.78	ปานกลาง

จากตาราง ที่ 4.6 แสดงระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$ และ S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมใน ระดับปานกลางในทุกข้อ ได้แก่ มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน ($\bar{X} = 3.33$ และ S.D. = 0.87) มีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.26$ และ S.D. = 0.88) มีส่วนร่วมจัดอันดับความสำคัญ ของเป้าหมาย และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.23$ และ S.D. = 0.91 และ 0.93) มีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.22$ และ S.D. = 0.94) มีส่วน ร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย ($\bar{X} = 3.18$ และ S.D. = 0.93) และมีส่วนร่วมในการ กำหนดงบประมาณ ($\bar{X} = 3.14$ และ S.D. = 1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do)

(n=341)

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข	3.50	1.01	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.42	0.98	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามแผน	3.35	0.98	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน	3.32	0.98	ปานกลาง
5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม	3.32	1.00	ปานกลาง
ภาพรวม	3.38	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 แสดงระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน พบว่า มีระดับ การมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$ และ S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ทุกข้อ ได้แก่ มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 3.50$ และ S.D. = 1.01) มีส่วนร่วมจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.42$ และ S.D. = 0.98) มีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามแผน ($\bar{X} = 3.35$ และ S.D. = 0.98) มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.32$ และ S.D. = 0.98 และ 1.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล (Check)

(n=341)

การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล	3.30	0.99	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล	3.31	1.03	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ข้อมูลการประเมินผล	3.31	1.10	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุที่ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.26	1.10	ปานกลาง
ภาพรวม	3.29	0.95	ปานกลาง

จากตาราง ที่ 4.8 แสดงระดับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล พบว่า มีระดับ การมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$ และ S.D. = 0.95) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลการประเมินผล ($\bar{X} = 3.31$ และ S.D. = 1.03 และ 1.10) มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล ($\bar{X} = 3.30$ และ S.D. = 0.99) และมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุที่ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.26$ และ S.D. = 1.10) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act)

(n=341)

การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม	3.42	1.01	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม	3.23	0.96	ปานกลาง
3. มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ	3.33	0.98	ปานกลาง
4. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป	3.34	1.02	ปานกลาง
ภาพรวม	3.33	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 แสดงระดับ การมีส่วนร่วม ของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน พบว่า มีระดับ การมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$ และ S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ได้แก่ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.42$ และ S.D. = 1.01) มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป ($\bar{X} = 3.34$ และ S.D. = 1.02) มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ($\bar{X} = 3.33$ และ S.D. = 0.98) มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.23$ และ S.D. = 0.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ระดับ การมีส่วนร่วม ของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม

(n=341)

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	3.53	0.99	มาก
2. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ	3.52	0.97	มาก
3. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม	3.53	1.02	มาก
4. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม	3.53	0.99	มาก
5. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม	3.55	1.00	มาก
ภาพรวม	3.53	0.90	มาก

จากตารางที่ 4.10 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า มีระดับ การมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D. = 0.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.55$ และ S.D. = 1.00) กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D. = 0.99 และ 1.02) กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 3.53$ และ S.D. = .99) และกิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ ($\bar{X} = 3.52$ และ S.D. = 0.97) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ

PDCA จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา และกลุ่มการเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA)

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศ ชาย มีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA มากกว่านักศึกษาเพศหญิง

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดย Independent t-test ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 ก็ต่อเมื่อ Sig (2-tailed) น้อยกว่า .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA
จำแนกตามเพศ

(n=341)

การมีส่วนร่วม	เพศชาย		เพศหญิง		t	P
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.18	0.75	3.26	0.80	-1.013	.312
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	3.47	0.92	3.32	0.85	1.516	.131
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล	3.36	0.97	3.25	0.94	1.023	.307
4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงงาน	3.48	0.87	3.23	0.91	2.526	.012*
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้า ร่วมกิจกรรม	3.60	0.93	3.48	0.87	1.137	.256
6. การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	3.41	0.77	3.31	0.80	1.550	.088

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม ของนักศึกษา ในขั้นตอนวงจร
คุณภาพ PDCA จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมี ส่วนร่วมโดยภาพรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุง
งาน โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มี ระดับชั้นปีที่ศึกษา ต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษา ต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One -Way Anova ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปที่เป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐาน ก็ต่อเมื่อ Sig (2-tailed) น้อยกว่า .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

การมีส่วนร่วม	(n= 341)							
	ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3		ปีที่ 4	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.26	0.87	3.15	0.68	3.14	0.72	3.37	0.83
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามแผน	3.38	0.98	3.24	0.83	3.32	0.87	3.61	0.79
3. การมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบประเมินผล	3.28	1.05	3.22	0.92	3.22	0.91	3.47	0.91
4. การมีส่วนร่วมในการนำผล การประเมินมาปรับปรุงงาน	3.34	1.00	3.19	0.90	3.26	0.87	3.56	0.78
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษา ในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.55	0.97	3.42	0.89	3.53	0.86	3.64	0.87
6. การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	3.36	0.90	3.24	0.77	3.29	0.73	3.53	0.73

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา

(n=341)

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1.การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	2.896	3	.965	1.584	.193
	ภายในกลุ่ม	205.352	337	.609		
	รวม	208.248	340			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	6.130	3	2.043	2.653	.049*
	ภายในกลุ่ม	259.543	337	.770		
	รวม	265.672	340			
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	3.208	3	1.069	1.172	.321
	ภายในกลุ่ม	307.548	337	.913		
	รวม	310.755	340			
4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.364	3	2.121	2.627	.050*
	ภายในกลุ่ม	272.146	337	.808		
	รวม	278.510	340			
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.060	3	.687	.841	.472
	ภายในกลุ่ม	275.255	337	.817		
	รวม	277.314	340			
6. การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.795	3	1.265	2.015	.112
	ภายในกลุ่ม	211.623	337	.628		
	รวม	215.418	340			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเพื่อหาว่าระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกันด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษาเป็นรายคู่

(n=341)

การมีส่วนร่วม	ระดับชั้นปีที่ศึกษา	$\bar{X}$	1	2	3	4
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามแผน	1.ปีที่1	3.38	-			
	2.ปีที่2	3.24	-.15	-		
	3.ปีที่3	3.32	-.07	.08	-	
	4.ปีที่4	3.61	.22	.37*	.29*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA เมื่อทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ศึกษาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับชั้นปีที่ 4 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนมากกว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ 2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ด้านการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน จำแนกตามระดับชั้นปีการศึกษา เป็นรายคู่

(n=341)						
การมีส่วนร่วม	ระดับชั้นปีการศึกษา	$\bar{X}$	1	2	3	4
การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน	1.ปีที่1	3.34	-			
	2.ปีที่2	3.19	-.15	-		
	3.ปีที่3	3.26	-.08	.07	-	
	4.ปีที่4	3.56	.22	.37*	.30*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA เมื่อทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน จำแนกตามระดับชั้นปีการศึกษาเป็นรายคู่ โดยวิธีLSD พบว่ากลุ่มระดับชั้นปีการศึกษาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับชั้นปีที่ 4 มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานมากกว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ 2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มี กลุ่มการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติได้ดังนี้

H_0 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มี กลุ่มการเรียนรู้ ต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มี กลุ่มการเรียนรู้ ต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One -Way Anova ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปที่เป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐาน ก็ต่อเมื่อ Sig (2-tailed) น้อยกว่า .05 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้

การมีส่วนร่วม	(n= 341)					
	กลุ่มการเรียนรู้					
	รอบปกติ	รอบค่า	รอบเสาร์ อาทิตย์			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	3.41	0.76	3.04	0.80	3.18	0.74
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	3.39	0.84	3.51	0.94	3.26	0.87
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล	3.32	0.88	3.44	1.04	3.13	0.94
4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงงาน	3.36	0.84	3.43	0.99	3.19	0.87
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้า ร่วมกิจกรรม	3.61	0.91	3.54	0.96	3.43	0.83
6. การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	3.42	0.75	3.39	0.85	3.24	0.77

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้

(n=341)

ความพึงพอใจ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน	ระหว่างกลุ่ม	7.963	2	3.982	6.719	.001*
	ภายในกลุ่ม	200.285	338	.593		
	รวม	208.248	340			
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน	ระหว่างกลุ่ม	3.378	2	1.689	2.176	.115
	ภายในกลุ่ม	262.295	338	.776		
	รวม	265.672	340			
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	5.013	2	2.506	2.771	.064
	ภายในกลุ่ม	305.743	338	.905		
	รวม	310.755	340			
4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.199	2	1.600	1.964	.142
	ภายในกลุ่ม	275.311	338	.815		
	รวม	278.510	340			
5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.957	2	.979	1.201	.302
	ภายในกลุ่ม	275.357	338	.815		
	รวม	277.314	340			
6. การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.129	2	1.064	1.687	.187
	ภายในกลุ่ม	213.289	338	.631		
	รวม	215.418	340			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA จำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มการเรียนรู้ แตกต่างกัน มี ส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน

ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบเพื่อหาว่าระดับการศึกษาใดที่มีความแตกต่างกันด้วยวิธี LSD

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมในการวางแผน จำแนกตามกลุ่มการเรียนรู้ เป็นรายคู่

(n=341)					
การมีส่วนร่วม	กลุ่มการเรียนรู้	$\bar{X}$	รอบปกติ	รอบค่า	รอบเสาร์-อาทิตย์
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	1.รอบปกติ	3.41	-		
	2.รอบค่า	3.04	-.36*	-	
	3.รอบเสาร์-อาทิตย์	3.18	-.23*	.14	-

จากตาราง ที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA เมื่อทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการวางแผน จำแนกตาม กลุ่มการเรียนรู้ ที่ศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มการเรียนรู้รอบต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการวางแผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มการเรียนรู้รอบปกติ มีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่ากลุ่มการเรียนรู้รอบค่า และกลุ่มการเรียนรู้รอบเสาร์-อาทิตย์

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงาน กิจกรรมนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ใน 5 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปีที่ศึกษา คณะที่ศึกษา และกลุ่ม การเรียนที่ศึกษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 341 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 58.40 มีระดับชั้นปีที่ศึกษาอยู่ในปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 ศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 และ ศึกษาอยู่ในกลุ่มการเรียนรอบปกติ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30

5.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ระดับมาก 1 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ขณะที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ

1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในภาพรวม นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมในการวางแผน อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยนักศึกษา มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผนมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย ของการจัดกิจกรรม และมีส่วนร่วมจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย และมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ในภาพรวม นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยนักศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุขมากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มีส่วนร่วมจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามแผน ตามลำดับ

3) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล ในภาพรวม นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล อยู่ในระดับ ปานกลาง โดย นักศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ข้อมูลการประเมินผล มากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล ตามลำดับ

4) การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ในภาพรวม นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม มากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรม ครั้งต่อไป และมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

5) การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ในภาพรวม นักศึกษามีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม อยู่ ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม มากที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม ตามลำดับ

5.1.3 การทดสอบสมมติฐาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA สรุปผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มีเพศต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มี ส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานมากกว่าเพศหญิง

สมมติฐานที่ 2 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน โดย

ภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน และการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนเป็นรายคู่ พบว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ศึกษาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับชั้นปีที่ 4 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนมากกว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ 2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานเป็นรายคู่ พบว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ศึกษาต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับชั้นปีที่ 4 มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานมากกว่ากลุ่มระดับชั้นปีที่ 2 และกลุ่มระดับชั้นปีที่ 3

สมมติฐานที่ 3 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่มี กลุ่มการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA ที่ไม่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มการเรียนรู้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง เป็นรายคู่ พบว่า นักศึกษากลุ่มการเรียนรู้รอบปกติ มีส่วนร่วมในการวางแผน มากกว่านักศึกษากลุ่มการเรียนรู้รอบคำ และกลุ่มการเรียนรู้รอบเสาร์-อาทิตย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มี ส่วนร่วมในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพนธ์ กาญจ นกุล (2548) ปีวิจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดย นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่นักศึกษาสนใจและมีเวลาว่างตรงกับเวลาจัดกิจกรรม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับการสนับสนุนทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก จากผลการศึกษาผู้วิจัย จึงขอเสนอการอภิปรายผล การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษาเป็นรายด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน จากการ วิจัยพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษามีส่วนร่วมด้านการ มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อน

การวางแผน แสวง รัตนมงคลมาส (2542) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่ามี 2 ส่วน คือ ด้านความคิด และกำหนดนโยบาย และด้านการทำ หรือดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งการมีส่วนร่วมในการวางแผนนั้นถือว่าอยู่ในด้านของการมีส่วนร่วมโดยใช้ความคิดเพื่อกำหนดนโยบายหรือแผนงานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง โดย นักศึกษา มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุก คนทำงานอย่างมีความสุข อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin, 1984) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองนี้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนานักศึกษาของ Chickering โดย ลำเนา ขจรศิลป์ (2542) ได้นำมากล่าวสรุปไว้ว่า สภาพแวดล้อมในสถาบันอุดมศึกษาจะช่วยให้นักศึกษาเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์และมั่นคง สามารถนำไปใช้เป็นแม่บทในการวางแผนและการพัฒนานักศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง โดย นักศึกษา มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล จากแนวความคิดของ อคิน รพีพัฒน์ (2527) ได้สรุปว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ 1.รูปแบบการมีส่วนร่วม 2. การค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไข ปัญหาการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนการประเมินผลงาน กิจกรรมการพัฒนาการลงทุนในกิจกรรมโครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ร่วมควบคุมติดตามประเมินผล สามารถนำมาปรับใช้ได้กับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการตรวจสอบประเมินผลในการจัดกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการประเมินผลนั้นถือเป็นกลไกที่สำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรือต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งกิจกรรมที่ต้องดำเนินการประกอบด้วย การวางแผน การประเมิน การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย และการตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4. การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์มีส่วนร่วม อยู่ในระดับ ปานกลาง โดย นักศึกษา มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม (Erwin, 1976) (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม , 2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็ง

ชั้นของ บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักศึกษาจะได้ทราบว่าการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมีปัญหา อุปสรรคอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้มีการดำเนินการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคนั้นๆ โดยที่จะต้องมีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุง แก้ไขปัญหา อุปสรรคไปด้วย โดยเน้นที่เป้าหมายคือตัวนักศึกษาเป็นสำคัญ

5. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม จากการศึกษาพบว่า นักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ มีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มาก โดยนักศึกษา มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอมอร ทศนศร (2541) ศึกษา เรื่อง กิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีส่วนมากมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัด ขึ้น โดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมมากที่สุด และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร ปราบเขต (2547) การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรม นักศึกษา:กรณีศึกษา วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมใน กิจกรรมนักศึกษามากที่สุดในด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากมีความสนใจใน เรื่องของการแสดงออกทางการแสดงดนตรี ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม สำเนา ขจรศิลป์ (2538) กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ และสร้าง ประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาทางด้านศิลปและวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะการแสดง กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมดนตรี กิจกรรม วรรณศิลป์

5.2.2 เมื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ ในรายด้าน จำแนกตามตัวแปรผู้วิจัยนำเสนอประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวม นักศึกษาเพศชาย มีส่วนร่วมมาก กว่านักศึกษาเพศหญิง เพราะนักศึกษาเพศชายมักชอบเข้าร่วมทำกิจกรรม ประกอบกับนักศึกษาเพศชายชอบการรวมกลุ่ม กันในการทำกิจกรรมเพื่อให้ที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร ปราบเขต (2547) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา :กรณีศึกษา วิทยาลัยการ สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง ที่พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาใน ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยภาพรวมทุกด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 เพราะนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 เป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในระดับสูงสุดของชั้นปี จึงมีโอกาสนในการเป็นคณะกรรมการ ประธานชมรม หรือเป็นผู้ดำเนินการในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาในระดับชั้นอื่น ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา จ้อยทองมูล (2552) ศึกษาเรื่อง ความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่พบว่า ระดับชั้นปีของนักศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ และด้านนักศึกษาสัมพันธ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตาม กลุ่มการเรียน พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มการเรียนรอบปกติ มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษารอบค่ำ และรอบเสาร์-อาทิตย์ เนื่องจากนักศึกษารอบปกติจะมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่านักศึกษารอบค่ำ และรอบเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งต้องทำงานควบคู่ไปกับการเรียน ด้วยเหตุที่ว่าการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนักศึกษานั้นมักจะเป็นการใช้เวลา นอกเหนือไปจากชั่วโมงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพรณี ต้นสกุล (2538) ที่ได้ให้ความหมายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า กิจกรรมนิสิตศึกษานั้นหมายถึงกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาได้ร่วมกันกระทำ เช่น กิจกรรมด้านกีฬา กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น เป็นกิจกรรมที่ไม่อยู่ในหลักสูตร ไม่มีหน่วยกิตและนิสิตนักศึกษาทำด้วยความสมัครใจ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์ จำแนกตามรายด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน การมีส่วนร่วมตรวจสอบประเมินผล การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา พบว่านักศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และในระดับปานกลาง 4 ด้าน ดังนั้นฝ่ายกิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จึงควรมีมาตรการหรือวิธีการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรให้นักศึกษา ซึ่งอาจเป็นคณะกรรมการนักศึกษาที่จัดกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมกำหนดงบประมาณ ค่าใช้จ่ายต่างๆ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำ เพื่อให้งบประมาณมีความเหมาะสมตรงกับลักษณะของกิจกรรม และตามความต้องการของนักศึกษา

การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ โดยการจดบันทึกปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในระหว่างการปฏิบัติงาน และนำปัญหาที่พบบนเสนอเข้าสู่ที่ประชุม โดยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักศึกษาได้รู้จักการติดตามการดำเนินงาน และรู้จักการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

การมีส่วนร่วมตรวจสอบประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล โดยอาจให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแจกแบบประเมินผล และเป็นผู้รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการร่วมประชุมกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงจากนักศึกษาซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้การจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปประสบความสำเร็จและเป็นไปตามที่นักศึกษาต้องการ

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุง คือ ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทางวิทยาลัยเปิดสอนใน 3 กลุ่มการเรียน ซึ่งนักศึกษาในกลุ่มการเรียนรอบค่ำ และกลุ่มการเรียนรอบเสาร์-อาทิตย์ จะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการเข้าเรียน เวลาวางพักผ่อนเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อย ดังนั้นนักศึกษาในกลุ่มการเรียนดังกล่าวจึงไม่ค่อยมีเวลาที่จะใช้ในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา หรือการส่งเสริมสุขภาพ เนื่องด้วยมีข้อจำกัดของวันและเวลาดังกล่าว ดังนั้นฝ่ายกิจการนักศึกษาควรหารูปแบบการมีส่วนร่วมของนักศึกษากลุ่มการเรียนรอบค่ำ และรอบเสาร์ - อาทิตย์ โดยให้นักศึกษาได้เสนอแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของนักศึกษาที่ทำการศึกษาในกลุ่มการเรียนรอบดังกล่าว

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษา บทบาทของคณะกรรมการนักศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพสถาบันการศึกษาเอกชน ภาพรวมของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

2) ควรศึกษา ความรู้ การรับรู้ การมีส่วนร่วมของนักศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพ
งานกิจกรรมนักศึกษา สถาบันการศึกษา เอกชน ภาพรวมของจังหวัดกรุงเทพมหานคร และ
ปริมณฑล

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรณีกา พิริยะจิตรา . (2547). กิจกรรมนักศึกษา . กรุงเทพฯ : กองกิจการนักศึกษา สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- กรสรวง มณีมาลา (2552) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2544). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร.
- เกษม วัฒนชัย. (2541). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วิ. อินเตอร์พริ้นท์ จำกัด.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา . (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง. กรุงเทพมหานคร: 598 Print.
- นิพนธ์ กาญจนกุล. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตการบริหารการศึกษา. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปณิดา ข้อยทองมูล . (2552). ความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประดับ นิลพังงา . (2535). การบริหารกิจการนักเรียน นิสิตนักศึกษา . กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์วิทยาลัยครูสวนสุนันทา.
- ฝ่ายกิจการนักศึกษา. (2554). คู่มือฝ่ายกิจการนักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2554. วิทยาลัยราชพฤกษ์.

- พงษ์ศักดิ์ เป้นแก้ว. (2548). **ความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะศึกษาศาสตร์.
- พรรณี ต้นสกุล. (2538). **กิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญ.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). **การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ**. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุ่ง พูลสวัสดิ์. (2530). **หลักการบริการกิจการนักเรียน นิสิต นักศึกษา**. ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). **งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ. (2543). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. วารสารราชบัณฑิตยสถาน.ป. 25 ฉ. 2 กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักประกันคุณภาพ วิทยาลัยราชพฤกษ์. (2555). **คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา 2554**. วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). **มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเนา ขจรศิลป์ (2542ก). **มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2. การพัฒนานักศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
- สำเนา ขจรศิลป์ (2542ข). **ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ภาควิชาการศึกษา.
- สุนทร ปราบเขต (2547). **การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนักศึกษา : กรณีศึกษา วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดตรัง**. วิทยาลัยการสาธิตสุโขทัย จังหวัดตรัง.
- แสวง รัตนมงคลมาส. (2541). **การระดมมวลชน และการมีส่วนร่วมของมวลชนการจัดตั้งองค์การ การนำ และการตัดสินใจทางสังคม**. เอกสารอัดสำเนา.
- อकिन รพีพัฒน์. (2527). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย**. ใน ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (บรรณาธิการ), **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา** (หน้า 100-101). กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์
- เอมอร ทัศนสร. (2541). **กิจกรรมนักศึกษาและการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

อเล็กซานเดอร์ แอสติน (Alexander W. Astin, 1984) Relativity : ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ
 นักศึกษา สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2555 จาก <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/253391>

ภาษาอังกฤษ

Astin, A. W. (1996). **Involvement in learning revisited: Lesson we have learned.** Journal of
College Student Personnel.

Klob, D. A. (1991). **Learning styles inventory technical manual.** Boston:McBer.

McClure, C. T. (1971). Student activities. London:College Encyclopedia of Education.

Piaget, J. (1972) **Intellectual evolution from adolescence to adulthood.** Human Development.

Triandis, H. C. (1971). **Attitude and attitude change.** New York:John Wiley and Son.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยผู้วิจัย ได้จัดทำแบบสอบถาม “การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยราชพฤกษ์” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารของงาน กิจการนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ดังนั้น จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน และ ชัดเจน

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน
ผู้จัดทำ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐

1. เพศ

☐

(1) ชาย

☐

(2) หญิง

2. ระดับชั้นปีที่ศึกษา

☐

(1) ปีที่ 1

☐

(2) ปีที่ 2

☐

(3) ปีที่ 3

☐

(4) ปีที่ 4

3. คณะที่ศึกษา

☐

(1) คณะบริหารธุรกิจ

☐

(2) คณะบัญชี

☐

(3) คณะนิเทศศาสตร์

☐

(4) คณะนิติศาสตร์

☐

(5) คณะวิทยาศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์

4. กลุ่มการเรียนที่ศึกษา

☐

(1) กลุ่มปกติ

☐

(2) กลุ่มคำ

☐

(3) กลุ่มเสาร์ - อาทิตย์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในขั้นตอนวงจรคุณภาพ PDCA

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)					
1. มีส่วนร่วมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลก่อนการวางแผน					
2. มีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรม					
3. มีส่วนร่วมจัดอันดับความสำคัญของเป้าหมาย					
4. มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน					
5. มีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาการจัดกิจกรรม					
6. มีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณ					
7. มีส่วนร่วมในการกำหนดผู้รับผิดชอบงานแต่ละฝ่าย					
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน (Do)					
8. มีส่วนร่วมส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข					
9. มีส่วนร่วมจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
10. มีส่วนร่วมกำกับติดตามการดำเนินงานแต่ละฝ่ายให้เป็นไปตามแผน					
11. มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน					
12. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรม					
การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล (Check)					
13. มีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลการประเมินผล					
14. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผล					
15. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ข้อมูลการประเมินผล					
16. มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุที่ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์					

การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในงานกิจกรรมนักศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Action)					
17. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดกิจกรรม					
18. มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อที่ใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรม					
19. มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ					
20. มีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป					
การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรม					
21. กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์					
22. กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ					
23. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีงแวดล้อม					
24. กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม					
25. กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

😊 ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม 😊